БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 173 (8080) | 1956 оной июлиин 24, вторник | Сэн 20 мүнгэн

…лшадай бэшэгүүдтэ …ралтайгаар хандаха

…адай бэшэгүүдтэ, дороһоо шүүмжэлдэ анхаралтай… …ха гэжэ парти хододоо Ажалшадһаа ороһон бэ… …даа олониитын зохёохы …элзэлгэ, һанал бодол, тэ… …атлалта мүн болоно. …өөһэдынгөө бэшэгүүд соо …олон культурын элдэб …хи дутагдалнууд тухай …, тэдэниие усадхахын ту… …мжаяа бэшэдэг байна.

…редакцида үдэр бүри олон …орожол байдаг. Тэдээн …ин XX съездын табиһан …удые бодотоор бэелүүл… …ажалшадай ямараар тэм… …ан тухай хэлэгдэнэ. Мүн …хамта манай газетые ун… …олон дутагдалнуудые эли… …промышленна предприяти… …колхозууд, МТС-үүд болон …дай хүдэлмэридэ байһан …туунууд тухай бэшэнэ.

…ида үдэр бүри орожо бай… …эгүүдэй олонхинь газэтые …уудта толилогдодог, тэдээ… …һөөр зохихо хэмжээнүүд тиигэжэ промышленность …дөө ажахын элдэб һалба… …байһан дутагдалнууд …дат байна. Мүн зарим хү… …шэгшэдэй шүүмжэлэлнүүд …жаглалтануудые хэмжээ …тулада тусхайта организа… …олон эмхи зургаануудта …эльгээдэг. Гэбэшье, зарим …ай партийна, советскэ ор… …болон эмхизургаануудай, …цинуудай хүтэлбэрилэгшэд …дай бэшэгүүдтэ, сигнал… …албан хойрогоор, хайша хэ… …андадаг байна. Жэшээнь, …эшэгшэд аймпотребсоюзай, …наймаанай организаци… …дутагдалнууд тухай Зэдэ… …амсиһаа мэдээсэһэн бай… …магай худалдаа наймаанай …цинуудта хүдэлхөөр дай… …лэ хүнүүд табигда… …рда тээнь ямар нэгэн …анаар ажалһаа гаргаг… …үнүүд гү, али этигэлгүй …эндэхи олон сельпонуудта …р табигдана гэжэ Зэдэһээ …эшэгшэд мэдээсээ һэн. Ху… …наймаанай организацинуу… …үдэлмэриин дутагдалнууд …мүн бусадшье айма… …хүдөө бэшэгшэд редак… …мэдээсэдэг байна. Тэндэ …аһан баримтые шалгаад, …абахынь тулада Бурмон… …озда редакци эльгээһэн бай… …д, Бурмонкоопсоюзай прав… …едакцида мүнөө болотор ха… …үгөөгүй. Мүн республикын …альна ажахын министерст… …жалшадай депутадуудай го… …Соведэй гүйсэдкомдо …адһаа ороһон гомдол болон …энүүд сагаа соогоо харагда… …ихо харюу үгтэдэггүй байна. …ийна, советскэ, хүдөө ажа… …гануурд болон бусад органи… …уд, эмхи зургаанууд газетын …элэлдэ анхаралтайгаар хан… …уялгатай. Гэбэшье, газетын …лхы ажаглалтада ёһо тэ… …хандаха ушар али олон …эг байна. Жэшээнь, Барга… …аймагта уһалагдадаг газар …эжэ, тарияанай, үбһэ ногооной …дээшэлүүлхэ тухай статья …лэй майн 16-най номерто то… лилогдоһон байгаа. Энэ статьягай баримтаар хэмжээ абаад, Баргажанай аймгүйсэдком редакцида харюу үгэхэ ёһотой байгаа. Теэд эндэхи аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Васильев аяар май соо гараһан статьяда июлиин 5-да иигэжэ харюусаа: статья соо заагдаһан баримтанууд тодороо, тэдэниие усадхахын тулада хэмжээнүүд абтаа гэжэ ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдком мэдээсэнэ». Энэ хадаа газетын шүүмжэлэлдэ ёһо тэдыгээр, албан хойрогоор хандаһан баримта болоно. Мүн апрель һара соо манай газетэдэ рейдовэ шалгалтын дүн толилогдоо һэн. Тэрээн соо Улан-Удэ городой эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнууд элирүүлэгдэһэн байгаа. Столовонуудай трест энэ шүүмжэлэлээр зохихо хэмжээ абаха, эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэри һайжаруулха ёһотой аад, тиигээгүй. Бүри мүнөө болотор редакцидашье харюу үгөөгүй. Статья соо заагдаһан дутагдалнууд усадхагдаагүй зандаа, аяар хабар байхада заһаха гэжэ хааһан столовонуудынь мүнөө болотор нээгдээдүй. Эдэ бүгэдэ юу гэршэлнэб гэхэдэ, зарим предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд газетын шүүмжэлэлые хэрэгсээдэггүй, тэрээгээр зохихо хэмжээ абахые оролдодоггүй байна. Ажалшадай хэрэгсэлдэ дүлии балай болоһон хүн хадаа олониитын найдабари харюулжа шадахагүй байһанаа харуулна гээшэ.

Ажалшадһаа ороһон бэшэгүүдтэ анхаралтайгаар хандаха гээшэ партийна, советскэ организацинуудай шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Арад зоной оруулһан дурадхал, ажаглалтануудые һайнаар хаража үзөөд, бии байһан дутагдалнуудые саг соонь усадхахада, олониитын үүсхэл эдэбхи улам бададаг, ажахын болон культурын байгуулалтадахи алдуу дутуунуудые усадхаха хэрэгтэ ажалшад бүри эдэбхитэйгээр хабаададаг байна. Тиимэһээ түбхын түрүүндэ ажалшадай бэшэгүүдые, гомдолые саг соонь хаража үзөөд, хэмжээ абаха гээшэ бүхы организацинууд болон эмхи зургаануудай шухала зорилго мүн.

Ажалшадай бэшэгүүд болон мэдүүлгэдэ хайша хэрэгээр, албан хойрогоор хандаха гээшэ дороһоо гараһан шүүмжэлэлые зорюута хабшаһан хэрэг гэжэ харагдаха байна. Партийна, советскэ органууд, илангаяа аймагуудай, городуудай гүйсэдкомууд, тэдэнэй таһагууд ажалшадай мэдүүлгэнүүд, бэшэгүүдые саг соонь хаража үзөөд, хэмжээ абаһанайнгаа һүүлээр тэдээндэ харюу үгэхэ ёһотой.

Партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, промышленна предприятинуудай, организацинуудай, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд газетэнүүдэй шүүмжэлэлээр саг соонь хэмжээ абадаг болохо уялгатай.

…ско Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Александр ЗАВАДСКИДА …льско Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Юзеф ЦИРАНКЕВИЧТА Польско Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь нүхэр Эдвард ОХАБТА

…үндэтэ нүхэдүүд!

…ольшын агууехэ национальна һайндэртэй — шэнээр тогтон манда… …дэртэйнь дашарамдуулан ССР Союзай Верховно Соведэй Прези… СССР-эй Министрнүүдэй Совет болон Советскэ Союзай Коммуни… …скэ партиин Центральна Комитет Советскэ Социалистическэ Рес… …кануудай Союзай арадуудай үмэнэһөө Таанадые, Таанадаар дам… …н ахадүү польско арадые бүхыдэнь халуунаар амаршалаад, үнэн …нэй баяр хүргэнэ.

…ольшые фашистска булимтарагшадһаа сүлөөлһэнһөө хойшо үнгэр… 2 жэлэй турша соо бэлиг түгэс, ажалша бэрхэ польско арад өөрын… …йшалхы авангардын—Польско Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин …рмал хүтэлбэрээр ябажа, национальна ба социальна талаараа ур… …андахын алдарта замаар дабшаад, экономико болон культураяа …эхэ хэрэгтэ түүхэтэ ехэ илалтануудые туйлаад, Польшодо социа… …байгуулха хэрэг амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай.

…ольско Арадай Республика уласхоорондын байдалай талаар ехэ …дүүргэнэ, эб найрамдал хүсэдэг бүхы гүрэнүүдтэй хамтадаа улас… …ндын түгшүүрилые һуларуулхын түлөө, эб найрамдал хангахын ба …удай хоорондын хани барисаа мандуулхын түлөө эдэбхитэйгээр тэм… …байна.

…ольско Арадай Республикын амжалтануудые туйлажа байһанда …скэ арад үнэн зүрхэнһөө баясана, империалистическэ харша хархис …эдүүдэй элдэб хорото аашануудые гаргаашье һаань, социалистическэ …шые байгуулхын тула шэлэжэ абаһан замаараа польско арадай …этигэлтэй найдабаритайгаар урагшаа дабшаха байһандань батаар …нэ.

…СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй …т, КПСС-эй ЦК социализм байгуулха хэрэгтэ, ажалшадай ажана …байдалые улам һайжаруулха хэрэгтэ саашадаа амжалтануудые …ахыень ахадүү польско арадта, Польско Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэ… …партида, Польско Арадай Республикын Правительствода хүсэнэ.

…Польшын болон Советскэ Союзай арадуудай хоорондын ахадүүгэй …мүнхын хани барисаан, нягта харилсаа холбоон улам һалбаран ман… …лэ!

…Р-эй Верховно …дэй Президиумэй Түрүүлэгшэ	СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ	КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи Секретарь
К. ВОРОШИЛОВ.	Н. БУЛГАНИН.	Н. ХРУЩЕВ.

Москва, 1956 оной июлиин 21.

Советскэ правительственна делегациин Варшава ошоод байһан тухай

ВАРШАВА, июлиин 21. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин түрүүтэй Советскэ Союзай Правительственна делегаци Польшын шэнээр тогтон мандаһаар 12 жэл болоһоной ойн һайндэртэ хабаадалсахын тула, Польско Арадай Республикын Правительствын уряалаар мүнөөдэр Варшава ерэбэ. Делегациин составта—СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков, Украинска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Д. С. Коротченко, Литвагай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь А. Ю. Снечкус, СССР-һээ Польшодо байдаг Посол П. К. Пономаренко гэгшэд бии.

Советскэ Союзай болон Польско Арадай Республикын гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэн гоёогдоһон варшавска центральна аэродром дээрэ СССР-эй Правительственна делегациие Польско Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи Секретарь Э. Охаб, Польско Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Завадский, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич, Польшын Маршал К. Рокоссовский, ПОРП-гэй Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүд Р. Замбровский, Ф. Мазур, Э. Новак, Ф. Южвяк, ПОРП-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүдэй кандидадууд А. Рапацкий, Х. Хелховский, Гүрэнэй Соведэй гэшүүд, министрнүүд, бусад политическэ партинуудай болон ниитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, ондоошье тушаалта хүнүүд, тэрэшэлэн польско столицын хэдэн мянган ажалшад угтаа.

Тэрэшэлэн СССР-һээ Польшодо байдаг Посол П. К. Пономаренко, Варшавада байдаг посольствонуудай ба миссинүүдэй толгойлогшонор, ГДР-эй министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Лотар Больц түрүүтэй Германска Демократическа Республикын правительственна делегаци угталсаа.

Советскэ Правительственна делегациие Польско Арадай Республикын правительствын, ПОРП-гэй Центральна Комитедэй үмэнэһөө Ю. Циранкевич амаршалаа.

Тэрэнэй һүүлээр Н. А. Булганин үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Н. А. Булганинай хэлэһэн үгэ

Нүхэр Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ!

Манай хүндэтэ ханинар; Польско Арадай Республикын алдарта столицын—баатар габьяата Варшавын эрэгтэй, эмэгтэй гражданинууд!

Таанадта Советскэ Союзай арадуудай зүрхөө ахадүүгэй амаршалга дамжуулан хүргэнэб.

Польско Арадай Республикын правительствын, Польско Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин уряалаар, Польшын шэнээр тогтон мандаһан үдэр — танай национальна агууехэ һайндэртэй дашарамдуулан үнгэргэгдэхэ баяр зугаада хабаадахын тула бидэнэр Варшава ерэбэбди.

Энэ уряалай түлөө халуун баясхалан хүргэнэбди.

Бидэниие баяртай, хүндэтэйгөөр угтаһанайтнай түлөө таанадта баясхалан хүргэнэбди. Ахадүү ёһоной үнэн сэхэ мэдэрэлтэй байһан ушартнай Польшын ба Советскэ Союзай хоорондын хани барисаанай бата бэхи, эбдэршэгүй байһые гэршэлнэ.

Польшын ажалшад 12 жэлэй урда тээ фашистска булимтарагшадта эсэргүү хатуу шанга тэмсэл хэжэ Советскэ Армиин ахадүү ёһоной туһаламжаар илалта туйлаад, засаг түрэеэ гартаа абаһан, арадай гүрэн тогтоон байгуулһан, капиталистнуудай болон помещигүүдэй дарлалтаһаа хэтэ мүнхэдөө сүлөөрһэн байгаа.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Польско Арадай Республика польско хүдэлмэришэдэй болон таряашадай засагые бэхижүүлхэ хэрэгтэ, шэнэ социалистическэ гуримаар экономическа ба культурна байгуулалта бэелүүлхэ хэрэгтэ угаа ехэ амжалтануудые туйлаа.

Польско арад Советскэ Союзай ба бусад социалистическэ оронуудай арадуудтал адляар ерээдүйнгөө байдалые этигэлтэй найдабаритайгаар харана гэжэ, тиихэтээ хамта бэрхэшээлнүүдые дабан зайсуулжа, өөһэдынгөө шэлэн абаһан социализмын замаар урагшаа эрид шууд дабшана гэжэ мэдэнэбди.

Шэнэ ажабайдал тогтоон байгуулхын түлөө тэмсэлдээ бэлиг түгэс, ажалша бэрхэ польско арадай амжалтануудые туйлахыень советскэ хүнүүд үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ.

Советскэ Союзай арадуудтай польско арадай хэһэн агууехэ хани барисаан, ахадүүтэй харилсаа холбоон хэтын хэтэдэ, эбдэршэгүй бата байхал.

Алдарта Польско Арадай Республика мандаха болтогой!

Советскэ ба польско арадуудай хани барисаан мандаха болтогой!

Социалистическэ оронуудай ахадүүгэй эбдэршэгүй бата нэгэдэл—эб найрамдалай, демократиин ба социализмын агууехэ хэрэгэй илалта туйлаха эшэ нүхэсэл улам бэхижэг лэ!

Манай түрүүшүүл

Һаалишан Чойжид Данзанова

Һаалишан болоо һаа, хэр ядалдаха аа биб гэжэ буруу хашарагуудые адуулжа ябахадаа Чойжид Батуевна һанадаг байгаа. Тиин тэрэ колхоздоо дүй дүршэл ехэтэй һаалишадай олон байһан хадань туһалха аабза гэжэ найдаад, һаалишан болохо дуратай байһан тухайгаа правленидэ мэдүүлээ һэн. Тиин мүнөө Чойжид Батуевна 3-дахи гүүртэдэ һаалишанаар хүдэлмэрилжэ байнхай.

Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо шадамар бэрхэ һаалишад олон. Тэдэнэй тоодо нүхэд Жалсанова, Цыденова болон бусад бии. Эдэ нүхэдһөө ажалай жэшээ абажа, нүхэр Данзанова колхозой эрхим һаалишадай нэгэн болонхой.

Чойжид Батуевна мүнөө колхозой эрхим һаалишан Дари Ванчиковна Жалсановатай мүрысэнэ. Нүхэр Жалсановагай дүй дүршэлдэ һуража, даажа байгаа 13 үнеэн бүриһөө ажахын жэлэй 9 һарын үнгэрөөд байхада 1300 гаран литр һү һаажа, «багшаяа» хүсэн алдаба. Мүнөө нүхэр Данзанова үдэртөө үнеэн бүриһөө 11—12 литр һү һаана.

Ямар аргаар иимэ һү һаабат гэжэ асуухада:

—Би нүхэр Жалсановагай дүй дүршэлөөр өөрынгөө үнеэдые һү үгэсөөрнь тэжээлэй нормо табяад, тус тустань эдеэлүүлдэг байнаб. Үбэлдөө һаалгаһан литр һүн бүридэнь үнеэдтэ 500 грамм комбинированнэ тэжээл, 4 килограмм кукурузын силос үгэдэг һэмди, —гэжэ Чойжид Батуевна хөөрэнэ. Тиихэдэ һү ехээр үгэдэг үнеэдтэ 8 килограмм хүрэтэр кукурузын силос үгтөө.

Мүнөө зунай үедэ үнеэдтэ һаалгадаг литр һүн бүридэнь 200 грамм комбинированнэ тэжээл, бага зэргэ ногоон тэжээл үгтэнэ. Үнеэдые үдэртөө хоёр һаахада үрэ ехэтэй: нэгэдэхеэр, үнеэн үглөөгүүр һаалгаад, үдэшэ болотор бэлшэхэдээ һайнаар эдеэлнэ, амарна, тиигэжэ һү ехээр үгэнэ, хоёрдохёор, ажалай гаргаша бага болоно, эгээл бага ажал гаргашалаад, эгээл ехэ продукци абаха гэһэн манай зорилго дүүргэгдэхэ ха юм гэжэ Данзанова хөөрэнэ.

Нүхэр Данзанова мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 1400 литр һү һаахаб гэжэ уялга абанхай тиин тэрэнээ үлүүлэн дүүргэхэнь лабтай.

А. Мантаев.

КПСС-эй ОБКОМДО

Заиграйн аймагай колхозуудай тарилгын хойноһоо хэр зэргээр харууһалжа, өөрын хүрэнгэтэй болохын түлөө ямараар тэмсэһэн тухай

Энэ жэлдэ үндэр баян ургаса ургуулха ехэ һайн арга боломжонуудтай байһан аад, КПСС-эй Заиграйн райком эдэ арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэжэ шадаагүй, хүдөө ажахын культурануудай, илангаяа кукурузын, овощиин ба хартаабхын хойноһоо саг соонь һайн харууһалга эмхидхээгүй, энэ ушарһаань ехэхэн талмайда ургаса тон муу байна гэжэ КПСС-эй Обком тэмдэглэбэ.

Июлиин 10-най мэдээнэй ёһоор, кукурузын таригдаһан талмайн имагтал 10 процент, хартаабхын таригдаһан полиин миин 15 процент талмайда ряд хоорондын элдүүрилгэ хэгдээ. «Улаан Эрхирик», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд кукуруза ба хартаабхадаа ряд хоорондын элдүүрилгэ огто хээдүй. Мүнөө болотор орооһото культурануудай үбһэ ногоон түүгдэнэгүй. Кукуруза, хартаабха ба овощьдо нэмэлтэ тэжээл үгтэнэгүй. Ургасын вегетационно үедэнь уһалха арга боломжонуудаа «Улаан-Эрхирик», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд хэрэглэнэгүй. Ургамалнуудай хоротоной бии боложо байбашье тэдэниие усадхаха талаар зарим колхозуудта зохихо хэмжээн абтанагүй.

Ургасын хойноһоо харууһалга эмхидхэхэ түсэб колхозуудта, МТС-үүдтэ табигдаагүй. МТС-эй техникэ муугаар хэрэглэгдэнэ: пропашной тракторнуудай ба культиваторнуудай хахадынь шахуу мүнөө болотор пропашной культурануудые элдүүрилхэ хүдэлмэридэ табигдаадүй. Кукуруза тарижа ургуулха звенонууд олонхи ушарта тараагдашоод, хаанашье хүдэлмэрилнэгүй. Тарянай үбһэ түүлгэдэ колхознигууд, хүдөөгэй хүн зон ёһотойгоор хабаадуулагданагүй.

Энээнһээ урда жэлнүүдтэ аймагай колхозууд өөһэдыгөө үрэһэ хүрэнгөөр хангажа шададаггүй байгаа. Теэд энэ ушарһаа КПСС-эй райком зохихо тобшолол хээгүй, колхозуудые хүдөө ажахын культурануудай эрхим һайн өөһэдын үрэһэ хүрэнгэтэй болгохо хэмжээ энэ жэлдэ абаагүй байна. Үрэһэнэй участок олонхи колхозуудта тодорхойлогдобошье, 1957 ондо хэды шэнээн үрэһэ хүрэнгын тэдэнэртэ хэрэгтэй болохо байһые хараадаа абаагүй.

Аймагай үрэһэнэй ажахы байһан Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз үрэһэ хүрэнгэ болгогдохо тарилгаяа солоомын үзүүр хахалжа, хабар хахалһан газар дээрэ муу шанартай үрэһөөр тариһан байна.

Республикын колхозуудта ба совхозуудта үрэһэнэй ажахые һайжаруулха тухай КПСС-эй Обкомой ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1956 оной апрелиин 23-най тогтоолой заһанай ёһоор, колхозуудта үрэһэ хүрэнгын участогуудай бии болгогдохо ёһотой байбашье, аймагай хэдэ хэдэн колхозууд овощной культуранудай ба тэжээлэй корнеплодуудай үрэһэнэй участогуудгүй байха юм. Аймагай олохон колхозуудта үрэһэ хүрэнгын участогуудһаа үндэр баян ургаса абаха зохистой агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэнэгүй.

Үндэр баян ургасын мастернууд С. К. Киселев, Л. П. Шурыгина гэгшэдэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые КПСС-эй райком колхозуудай үйлэдбэридэ муугаар дэлгэрүүлэн нэбтэрүүлнэ гэжэ КПСС-эй Обком тэмдэглэбэ. Гадна, КПСС-эй райком аймагай колхозуудай үрэһэнэй ажахые һайжаруулха хэрэгтэ Онохойн селекционно станциин арга боломжонуудые муугаар хэрэглэнэ.

Тарилгын хойноһоо харууһа эмхидхэхэ, колхозуудые өөрынь үрэһэ хүрэнгэтэй болгохо талаар дурсагдаһан дутагдалнууд юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, нэн түрүүн КПСС-эй райком, МТС-үүдэй зонуудтахи инструкторска группанууд энэ шухала асуудалда һаналаа табяагүй, МТС-үүдэй директорнүүдэй, колхозуудай правленинүүдэй үмэнэ шухала эрилтэ табяагүй, тарилгын хойноһоо харууһалга эмхидхэхэ талаар тэдэнэй харюусалгыень дээшэлүүлжэ шадаагүй байна.

Тарилгын хойноһоо харууһа эмхидхэхэ, колхозуудые хүдөө ажахын культурануудай өөһэдын үрэһэтэй болгохо хэрэгые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилжэ, энэ хүдэлмэриие таһалдуулжа байһанайнгаа түлөө зэмэтэй хүнүүдтэ халиргайгаар хандажа байһандань КПСС-эй айкомой бюрогой, тэрэнэй секретарь нүхэр Петровой анхарал хандуулха гэжэ КПСС-эй Обком тогтоогоо.

Энэ тогтоол дотор тэмдэглэгдэһэн дутагдалнуудые дары сагтань усадхаха, хүдөө ажахын культурануудай тарилгын хойноһоо, илангаяа үрэһэ хүрэнгын участогуудта таригдаһан тарянай хойноһоо эрхим һайн харууһалга хэхэ гэжэ аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүдэй директорнүүдые, колхозуудай түрүүлэгшэнэрые КПСС-эй Обком уялгалба. Тарилгын хойноһоо эрхим һайн харууһалга хэжэ шадаал һаа, орооһо тарянай, кукурузын, хартаабхын, овощиин, тэжээлэй культурануудай үндэр баян ургаса абажа, 1957 ондо колхозуудые өөрын эрхим һайн үрэһэ хүрэнгэтэй болгохо байна.

Аймагай үрэһэ хүрэнгын ажахы байһан Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой хүдэлмэриие онсо һайнаар хаража үзэхэ, аймагай колхозуудые эрхим һайн сортовой үрэһэ хүрэнгэтэй болгохын тула энэ колхозой үрэһэ хүрэнгын ажахые һайнаар эмхидхэхэ хэмжээнүүдые абаха гэжэ партиин райком, аймгүйсэдком уялгалагдаа.

Советскэ Союзай городуудта

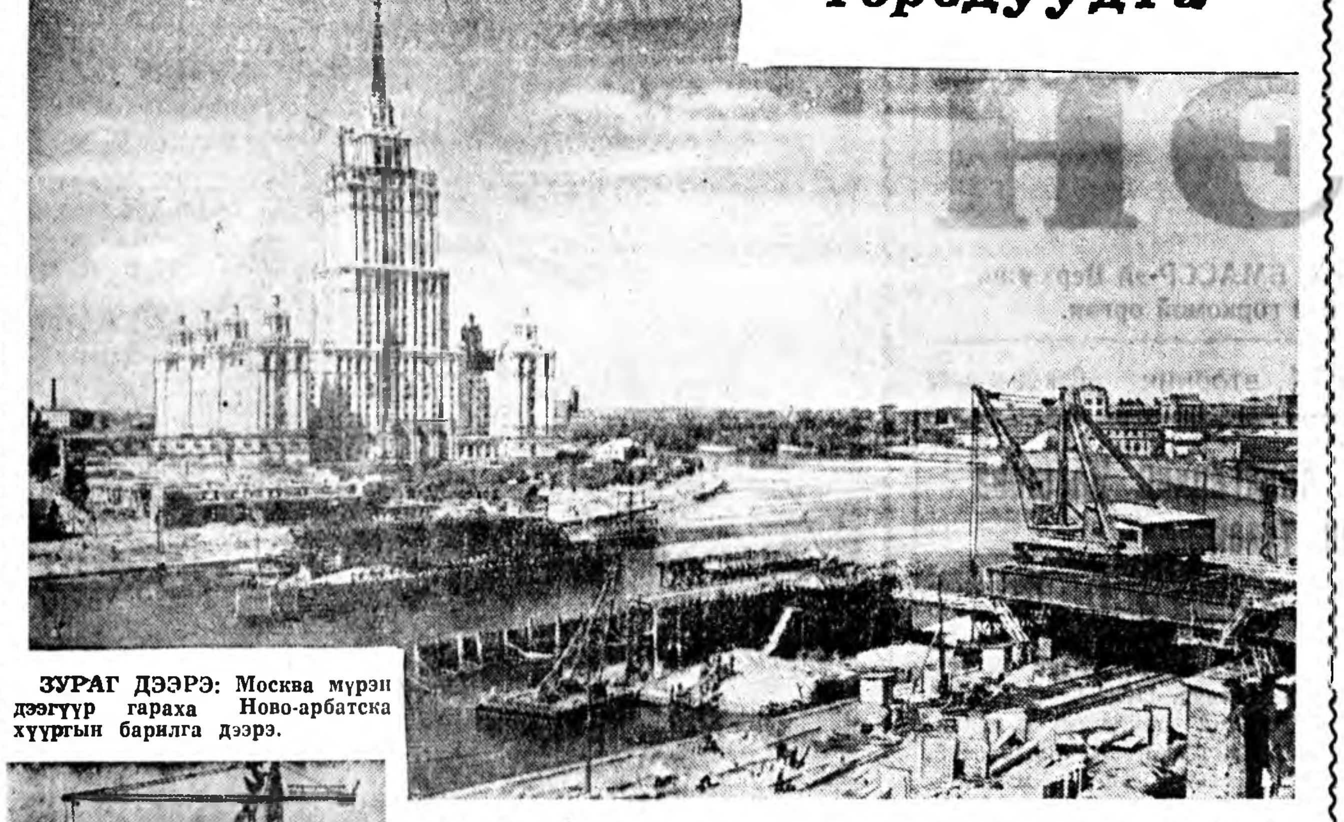

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Москва мүрэн дээгүүр гараха Ново-арбатска хүүргын барилга дээрэ.

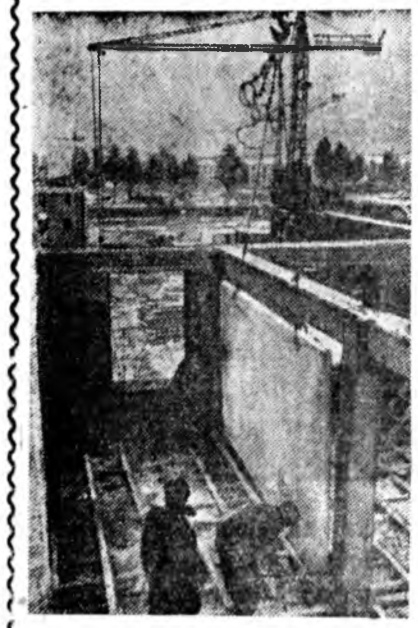

Иркутска область. Сибириин залуу город Ангарск улам үргэдэжэ болбосон түхэлтэй боложо байна. Урдань ой тайгын байһан газарта мүноо байрын гэрнүүд, культурна гуламтын эмхи зургаануудай байшангууд бодхоогдоно.

Худэлмэрншэн А. Смирновай үүсхэлээр городой барилгын нэгэдэхи райондо комплексно бригада байгуулагдаа. Энэ бригада 1813 дүрбэлжэн метр талмайтай 4 дабхар хирпнисэ гэр 84 үдэр соо барихын орондо 60 үдэр соо бариха уялга абаа. Ажалые нимэ шэнэ аргаар эмхидхэхэдэ һайн байһанаа харуулаа. Энэ комплексно бригада үдэр бүри бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, барилгын болзор хорооно.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ уялга абахадаа энэ бригада урдань абаһан уялгаяа дахин хаража үзөөд, барилгын болзоры үшөө 10 хоногоор хороогоо.

Нүхэр Смирновой үүсхэлые барилгын бусад участогууд халуунаар дэмжэзэ. Эндэ һаяхан үшөө нимэ 2 комплексно бригада барилга хэжэ эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Смирновой бригадын гэшүүд ажаллана.

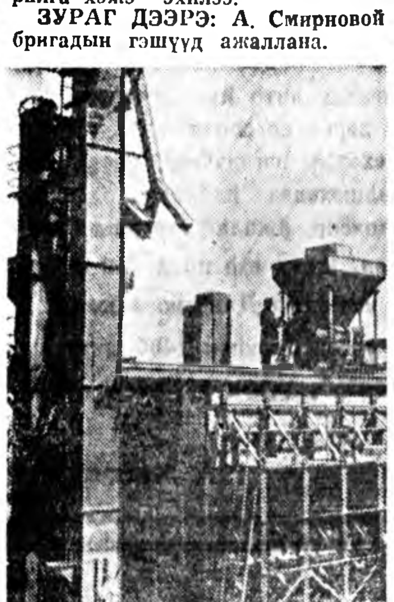

ЛЕНИНГРАД. Городой Кировскэ райондохи барилгын № 20 трест комнатонуудай ба байрануудай хоорондохи таһалгануудые томо шлак-бетоноор бүтээхэ завод барижа байна. Тэрэнэй бүтээһэн хананууднь 4-һөө 6 метр хүрэтэр утатай, 3 метр үндэртэй байха юм. Шэнэ завод бүтөөд байхадаа, гэрнүүдые индустриальна аргаар бариха ябадал хангаха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: № 20 трестын мастерской соо шлак-бетоноор бүтээгдэһэн таһалгануудые шудхаха хэрэгсэлнүүдые шалган туршажа байна.

МОСКВА. Лужникта центральна стадионой барилга дүүрэхэ дүтэлөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: стадионой трибуна.

ТАСС-эй фотохронико.

Мүрысөөнэй түрүүшүүл

Коммунист Бальшин Дашиевай хүтэлбэри доро ажалладаг Кяхтын МТС-эй хоёрдохи тракторна бригада энэ жэлэй хабарай полевой хүдэлмэриин эхилһэнһээ хойшо социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, МТС-эй дирекци ба парторганизациин дамжуулгын улаан туг барижа ябана.

Бригадын механизаторнуудай өөһэд хоорондын мүрысөөндэ коммунистнууд жэшээ харуулан, һайнаар ажалладаг юм. «Беларусь», «У-2» маркын тракторнуудта хүдэлдэг коммунистнууд Тодорхоев Самжит, Бадматаров Ханда гэгшэд үдэр бүринигөө нормые үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг, бензин, керосин болон тоһолгын зүйлнүүдые ехээр арьбалдаг юм. Эдэ нүхэдүүдһээ жэшээ абан партийнабэшэшье механизаторнууд һайнаар хүдэлхые оролдожо, һайн амжалта туйладаг байна. Энэ механизаторнуудай баран нигэжэл һайнаар хүдэлдэг дээрэһээ тус бригадын түрүүлжэ ябаһаниинь элитэ.

Юу, ямар арга хэрэглэһэн дээрэһээ эндэхи механизаторнууд ажалай һайн амжалта туйланаб гэбэл, механизатор бүхэн нэн түрүүн хүдэлмэридөө үнэн зүрхэнһөө хандадаг, техникээ зүбөөр хэрэглэдэг, тэрэнэй заһабарииe тогтоомол графигай ёһоор хэдэг байха юм.

—Бригадаараа абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы шадаха юумэеэ хэдэгбди. Жэшээнь, тракторнуудаа нэгэ полиһоо нүгөөдэ полидо абаашахадаа, һөөргэ уруунь тэдэниие намнахагүйн тула эртээнһээ колхозой бригадиртай хаанаһаа эхилжэ полинуудаа элдүүрилхэб гэһэн таарамжатай түсэб агротехникын заабариин ёһоор зохёодогбди. Агрегадай гү, али нэгэ халаанай даалгабари 5—6 хоног урид үгтэдэг юм,—гэжэ нүхэр Дашиев хөөрэнэ.

Гадна, бригадын механизатор бүхэн хэдэ-хэдэн мэргэжэлтэй болоһон дээрэһээ, трактораа өөһэдөө һаадгүй заһажа шададаг. Тиимэ дээрэһээ трактор элдэб шалтаганаар миин байдаггүй юм. Мүн хэн нэгэн трактористын трактор, машинын эбдэрхэдэ, ажалһаа сүлөөтэй байгшад тэрээндэ нүхэрэй ёһын туһаламжа саг дарыдань хүргэдэг.

Манай МТС-эй хоёрдохи бригадын механизаторнууд иимэ эбтэй, шадабаритайгаар ажаллажа, Эхэ оронойнгоо үшөө ехэ хүсэтэй болохын, арад зонойнгоо ажабайдалай улам һайжархын тула үнэн зүрхэнһөө хүдэлдэг юм.

И. Федоров, Кяхтын МТС-эй парторганизациин секретарь.

Аха дүү механизаторнууд

Григорий Иннокентьевич Туезов эрхим трактористнуудай нэгэниинь юм. Тэрэ трактораа һайса мэдэхэ туладаа тэрэнээ дүүрэн хүсөөрнь ашаглажа, түсэбөө хододоо үлүүлэн дүүргэдэг болонхой.

Мүнөө жэлдэ 450 гектар зөөлэн хахалалга хэхэ түсэбтэй байһан аад, 600-аад гектар хахалаад байна. Хабарай тарилгын үедэ Григорий Иннокентьевич үдэр бүри 45 гектар хүрэтэр таридаг байгаа.

Нёдондо жэлдэ армиин алба дүүргэжэ ерэһэн дүү хүбүүн Павелынь мүнөө ахатаяа хамта түрүүшынгээ сезондо хүдэлмэрилжэ байна.

Павел армида мордохынгоо урда тээшье механизатораар хүдэлһэн байгаа. Мүнөө энэ нүхэр 550 га зөөлэн хахалалга хээд байна.

Яруунын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг Эгэтын МТС-эй наймадахи комсомольско-залуушуулай бригадада аха-дүү механизаторнууд магтаалтай болонхой.

Эдэ нүхэд бэе бэедээ туһалалсажа тракторайнгаа хойноһоо һайн харууһалга эмхидхэнэ. Энээнэй ашаар машинань гурбадахи сезондо капитальна заһабарилгада оронтүй хүдэлжэ байна.

Григорий, Павел Туезовтан гансахан энэ жэлэй эхилһэнһээ хойшо 11 центнерһээ үлүү горючи болон тоһодохо материал алмаба.

А. Шулунов.

Колхозой шэнэ барилганууд

Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо малай байрануудай, малшадай һууха гэрнүүдэй барилга һайнаар ябуулагдажа байна.

Инзагата, Жаргаланта гэжэ газарнуудта 500 толгой эхэ хонидой хурьгадтаяа байха типовой байра баригдажа байнхай. Зүүн Жаргаланта гэжэ газарта шэнэ культбаза ашаглалгада оронхой. Хоёрдохи гүүртын малшадта хоёр квартиратай гэр баригдажа эхилээ.

Барилга дээрэ Балдоржи Цыдынжаповай звено һайнаар хүдэлнэ. Тус звеногойхид барилгаяа августын 10 хүрэтэр дүүргэжэ, ашаглалгада оруулха уялга абаба. Нүхэр Цыдынжаповай звено Доржи Вампиловай звенотой мүрысэдэг юм.

Энэ колхоздо 100 толгой үхэрэй байра шулуугаар баригдажа байна. Барилгада хэрэглэгдэхэ материалнууд зөөгдэнхэй. Мүн Зала-Үбэр гэжэ колхозой центрһээ 15 километр газарта полевой стан баригдажа байнхай. Эндэ столово, улаан булан, хамтын байра гэхэ мэтын барилганууд бодхоогдохо юм.

Мянга шахуу кубометр барилгын модо шофёр Ганжур Банзаракцаев зөөгөө. Барилгын материал зөөхэдөө 300 шахуу килограмм бензин тэрэ арьбалһан байна.

А. Ткач.

„Адуушанай дуунууд" гэһэн кинофильм буулгагдажа байна

Галуута Нуурай хажууда «Мосфильм» студиин экспедици буугаад, «Адуушанай дуунууд» гэһэн кинофильм буулгажа эхилээ. Фильмын сценарииe Д. Батажабай бэшэбэ.

Экспедицидэ хамта 60 гаран хүн хабаадана. Тэдэнэй тоодо главна режиссёр А. В. Фролов, главна оператор нүхэр В. Н. Масленников, звукооператор Г. Н. Кашкевич болон бусад оролсоно. Фильмын хүгжэмые суута композитор Соловьев-Седой бэшэбэ. Уранзураашань А. И. Тимин. Картинын директор С. М. Марьяхин.

Гол рольнудта Владимир Манкетов, Буянто Аюшин, Лора Джурабаева ба бусад наадана. «Глинка» гэжэ кинодо А. С. Пушкинай роль наадаһан артист Л. Дурасов баһа эндэ хабаадалсана. Ондоо республиканууднаашье артистнар уригдаһан байна. Эндэхи колхознигууд олон хүн зоной хабаадалсаха сценэнүүдтэ наадалсаха юм. Бурят-монгол арадай нааданууд, һур харбаан, бүхэ барилдаан ба мори урилдаан мүн пленкодо буулгагдаха байна. Борьёогой үргэн талые, Сэлэнгын добо гүбөөнүүдые, номгон долгито Галуута Нуурые экран дээрэ харахабди.

«Адуушанай дуунууд» түрүүшын бурят-монгол фильм болоно. Галуута-Нуур тойрон ажаһуудаг хүн зон ехэ анхаралтайгаар «Мосфильмын» экспедицидэ туһална, тэдэнэй ажалаар һонирхоно.

Ц. Базаров.

Советскэ байгуулал

Социалистическэ хуули ёһые наринаар сахиха

Ажалшадай депутадуудай Сэлэнгын аймагай Соведэй сесси һаяхан болобо. Сесси дээрэ «Социалистическэ хуули ёһые наринаар сахиха» тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ асуудалаар аймагай прокурор А. А. Бадиев элидхэл хэһэн байна.

— КПСС-эй XX съезд дээрэ хэгдэһэн партиин ЦК-гэй тоосоото элидхэл соо социалистическэ хуули ёһые саашадань бэхижүүлхэ тухай асуудал ехэхэн һуури эзэлээ. КПСС-эй түүхэтэ съездын һүүлээр советскэ хуули ёһые наринаар сахиха тушаа хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаһан байха юм. Энэнь туйлай ехэ политическэ удхашанартай. Эдэ хэмжээ-ябуулганууд соо прокуратура ба судебнэ органуудай ажал-ябуулгын гол зорилгонь тодорхойлогдоно, гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ.

Саашань нүхэр Бадиев аймагай партийна болон советскэ органууд, прокуратура, арадай сүүд болон милициин органууд советскэ хуули ёһые бэхижүүлхэ талаар горьтойхон хүдэлмэри ябуулна гэжэ хэлэбэ. Тиихэ зуураа, элидхэлшэ аймагай эмхи зургаануудта болон промышленна предприятинуудта социалистическэ хуули ёһые эблэдэг ушарнууд үшөөл олон үзэгдэнэ гэбэ. Жэшээнь, ганса хулиганска аашануудые гаргаһанайнгаа түлөө, социалистическэ зөөриие үбэршэлһэнэйнгөө түлөө хэдэн хүн зэмэ амасаа.

Социалистическэ хуули ёһые хазагайруулдаг байһанай гол шалтагаанууд тухай элидхэлшэ тусгаар тогтон хэлэбэ.

—Аймаг соомнай элдэб гэм хэдэг хүнүүдэй үшөөл бии байһанда нэн түрүүн судебно-мүрдэлгын органууд ехэхэн зэмэтэй. Яахадааб гэхэдэ, прокуратура, арадай сүүдэй болон милициин хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ хуули ёһые хазагайруулдаг хүнүүдтэй һуулаар тэмсэнэ. Гэм хэһэн хүнүүдые саг дары элирүүлдэггүй баримтанууд олоор үзэгдэнэ. Жэшээнь, 1955 ондо гүрэнэй зөөриие хулгайлһан ба үриһэн тухай 10 гаран материалнууд саг болзортоо шалгагдангүй, прокуратурада 2—3 һарын туршада хэбтээ һэн. Энээндэ мүн аймагай прокуратура зэмэтэй гээшэ.

Социалистическэ хуули ёһые хазагайруулагшадай аймаг дотор олон байһанай хоёрдохи шалтагааниинь хадаа хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эндэ хангалтагүйгөөр табигданхай. Аймагай эмхи зургаануудай, промышленна предприятинуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри болошогүй һулаар ябуулна. Ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд хүмүүжүүлгы[н хүдэл]мэри ябуулха гээшэ манай[...]шэ гэжэ буруу ойлгодог. [...] Галуута-Нуурай рудоупр[...] 5-дахи шахтын начальник [...]бак ба бусад хүтэлбэрилэ[...]лективүүдэйнгээ дунда [...] гууламжын хүдэлмэри яб[...] арсадаг байба. Тиихэдэ [...] комсомольско болон пр[...] организацинууд ниитын [...]дэгшэдтэй мүн хангалтата[...] хэнэгүй гэжэ тэмдэглэхэ [...]

Элидхэлшэ ба үгэ хэлэ[...] хозуудта хүдөө ажахын [...] Уставые эбдэдэг ушарнууд [...] үзэгдэнэ гэжэ тэмдэглэбэ. [...] Ленинэй нэрэмжэтэ, «Ко[...] колхозуудта продуктнуудые [...] нигуудта үгэхэдөө ажалта[...] бэшэ, харин түрүүлэгшын [...] элдэбын захиралтаар [...] байна. Энээнэй эсэстэ эд[...] зуудта ажаллаһаншье, [...] шьегүй хүн колхозой склад[...]дукци адляар абана. Иигэ[...] хозой үндэһэн хуули эбд[...]

— Аймпотребсоюзай ба [...] Нуурай рудоуправлениин [...] зарим хүдэлмэрилэгшэд гүр[...]рние хулгайлһан ба үриһэ[...] Эдэ организацинуудай [...]лэгшэд нүхэд Павлов, Ку[...]шэд худалдаа наймаанай [...]ридэ этигэл найдабари ба[...]дань сүүдлүүлэгдэһэн хүнү[...] маагүй абадаг гэжэ [...] шүүмжэлбэ.

Худалдаа наймаанай [...] хүдэлмэрилхэ кадрнууды[...] шэлэн абаха, тэдэниие хүм[...] хүдэлмэри муугаар табигда[...]жэ эндэ тон зүб хэлэгдээ. [...] Селендумын сельпогой [...] Иркутска областьһоо һаяха[...] Баглаева гэгшые магазинда [...]лагшаар абаһан байгаа. Тэр[...]бан һара соо хүдэлхэ зуур[...] 13 мянган түхэригэй үрилт[...]дань энэ хүн наймаанай хү[...]дэ байжа, мүнгэ дутааһанай[...]лөө сүүдлүүлһэн байгаа гэ[...]мынь элирүүлэгдээ һэн. И[...] баримтануудые тоолохо бо[...] олон.

Депутадуул нүхэд Данза[...]тов, Барибрус гэгшэд аж[...] депутадуудай нютагай Сове[...]раалагдаһан болзор соогоо [...]нүүдые үнгэргэнэгүй, со[...]ческэ хуули ёһые нарин [...] сахиха тушаа анхаралаа [...]гүй гэжэ шүүмжэлээ.

Сесси дээрэ хамта 11 хү[н хэлэ]лээ. Һүүлээрнь зүбшэн [...] асуудалаараа сесси зохихо [...]бэри баталан абаа.

27 жэл соо һаалишаар

Манна Мадиева бүри залуу басаган байхадаа һаалишанаар ажаллажа эхилээ һэн. Тэрэ гэһээр 27 жэл үнгэрөө.

Мүнөө Манна Мадиева Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой һаалишан юм. Энэ һаалишан ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, аймаг соогоо мэдээжэ хүн болонхой. 27 жэлэй туршада һаалишан даажа абаһан үнеэдһээ 458 тугал абажа, һайнаар харууһалжа, [...] малай тоо толгойе оло[шор]саһан байна.

Энэ һаалишан олон жэл[...]һон дүй дүршэлөө залуу һа[...]та дамжуулна. Манна [...] түрүү һаалишадай амжалт[...] нирходог, тэдэнэй дүй д[...] ажалдаа хэрэглэдэг байна.

А. Мих[...]

Холын отарын хонишон

1953 оной налуу һайхан намарай сагта Дугар Будаевич Цыренов сэрэгэй албанһаа табигдажа, түрэл колхоздоо бусажа ерэһэн юм. Тэрэ гэһээр Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонинной фермын холын нэгэ отарада ажаллажа эхилээ һэн.

Тиихэдэ Дугар Будаевич һамгантайгаа 734 толгой эхэ хонидые адуулхаяа даажа абаһан юм.

Түрүүшээр иимэ хүдэлмэриин дүй дүршэлгүй дээрэһээ заримдаа ядалдадаг байгаа. Зүгөөр Дугар Будаевич «Зууһанаа алдахагүй, зориһондоо хүрэхэ» нүхэр хадаа хэдышье бэрхэшээлнүүдэй тохёолдоо хада улам эршэ зоригтойгоор ажаллажа эхилээ һэн. Тэрэнэй хүндэтэй ба харюусалгатай хүдэлмэридэ үнинэй хонишод ехэ туһалдаг байгаа. Мүн өөрөөшье гурбан жэлэй зоотехническэ курса эдэбхи хэшээлтэйгээр дүүргэжэ, нилээд мэргэжэл шадабаритай болоһон байна.

Дугар Будаевич Цыренов хонидые, һлангаяа хурьгадые, зүбөөр эдээлүүлхэ, харууһалха талаар ехэхэн шадабаритай болоо. Тэрэ хадаа үбһэ тэжээл малдаа зоотехническэ заабариин ёһоор, саг сагтань алдангүй үгэдэг, мал бэлшээхэ, эдеэлүүлхэ, уһалха, мүн малай байра сэбэрлэхэ гуримые наринаар сахидаг байна.

— Дугар Будаевич мүнөө манай колхозой эрхим хонишодой нэгэниинь болонхой - гэжэ тэндэхи колхознигууд хэлсэдэг.

Дугар Будаевич Цыреновтэй танилсахын, ажал хүдэлмэри тухайнь һайса мэдэхын тула Халзаар нютагта ерэхэдэмнай, наран гараһаншье һаа, үшөөл һэрюухэн байба.

— Дугар Будаевичнай хонидоо туужа, бэлшээридэ гараа гү? — гэжэ нүхэр Цыреновэй һамганһаа асуухада:

— Наранай үшөө гараадүйдэ хонидоо бэлшээридэ гаргадаг, үдэшын боро хараан багта ерэдэг юм, — гэбэ. Дугар Будаевич Цыренов Зүүн шартал болон Хүнтэйн һайн ногоотой добо газарнуудаар хонидоо бэлшээдэг байба. «Дугар Будаевичымнай харууһалдаг 700-гаад хонид энэл даа» гэжэ колхозой ОТФ-е даагша нүхэр Ринчино хэлэнэ.

Хонишон Цыренов һая гуша хүрэжэ ябаһан, урма зоригоор дүүрэн, хүхюун зугаатай хүн байба.

— Амар сайн! — гэлдэн, үгын дээжэ мэндые андалдажа танилсаад, хайшан гэжэ хони харууһалдаг тухайнь Дугар Будаевичтай хөөрэлдэжэ оробобди.

Мүнөө Дугар Будаевич даажа абаһан хонидоо хэдэн жэлэй туршада хоролтогүйгөөр, хүсэ шадал һайнтайгаар харууһалжа байнхай. Дугар Будаевич артелиин бусад хонишодтой, зоотехнигтэй зүбшэжэ, колхоздоо тон түрүүн хонидые үбэл хурьгалуулдаг болоһон байна. Энэ шэнэ арга һайнаар бэелүүлхын тула эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлхэ хэрэгтэй байгаа. Теэд энэ түрүү хонишон бэрхэшээлһээ сухаридаггүй заншалтай. Тэрэнэй ном бариад һуухыень гү, али зоотехнигтэй хөөрэлдэжэ байхыень нэгэнтэ бэшэ харахат. Энэ оролдосотой хонишон эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллажа, 700-гаад хурьгадые хоролтогүйгөөр түлжүүлээ һэн. Нүхэр Цыренов хонидые эртэ хурьгалуулха аргын үлүү һайн байһаниие бодото дээрэнь баталан харуулаа. Энэ жэлдэ нүхэр Цыренов 734 хонидойнгоо хахадһаа үлүүень үбэл хурьгалуулхын тула июль, август һарануудта ороондо оруулхаар хараална. Мүнөө энэ хүдэлмэри эхилээ.

Суута хонишон Цыреновэй эршэтэ ажалайнь дүн зунай сагта, ноoһо хайшалалга дээрэ эли тодоор харагдадаг.

Июниин аяма халуун үдэр. Наранай шарахань улам шанга болоно. Колхозой зоотехник Гатап Янчитович Эрдынеев нүхэр Цыреновэй отарада ерэжэ, хонидойнь ноoһо иража үзөөд, иигэжэ хэлэбэ:

— Дугар Будаевич, танай харууһалдаг хонид үбэлэйнгөө хубсаһанһаа һалахаар болоо ха. Бүхы хонидойтнай ноoһон хөөрөө. Үглөөдэртөө электрохайшалалгын агрегадта абаашажа, хонидойнгоо ноoһо хайшалуулагты, — гээд зоотехник мордоо һэн.

«Гатап Янчитович зүбөөр хэлэнэ гээшэ. Хэрбээ 2—3 үдэр соо хонидойнгоо ноoһо хайшалаагүй һаа, гарзада орохомнай, яараха хэрэгтэй» — гэжэ хонишон шиидэбэ.

Дугар Будаевичын үглөөгүүр нойрһоо һэрихэдэ, огторгойн зүүн хаяа сайража байба.

— Зай, мүнөөдэртөө хонидойнгоо ноoһо хайшалуулха байнаб. Наранай гаража халуун болоодүйдэ отарынгаа хонидые электрохайшалалгын агрегадай хүдэлдэг газарта абаашажа үрьдихэ хэрэгтэй. Тиигээгүй һаа, хониднай халуунда зобохо, урагшаа ябажа үгэхэгүй бшуу, — гэжэ аман соогоо гүбэд гээд, шамдуу түргэн хубсална.

Уданшьегүй электрохайшалалгын агрегадай хүдэлдэг Булаг гэжэ элдин сагаан нютагта нүхэр Цыренов хонидоо асаржа ерэбэ, — Зай, танай хонид хүрэжэ ерэбэ гү? Зүб лэ эртэ, наранай гараадүйдэ асараат,— гэжэ агрегадай начальник хонишодто хандаба.

Хушалтатай хашаа соо моторой дүнгинэхэ абяан сууряатан дуулдажа, ноoһо хайшалалгын агрегад хүдэлжэ эхилбэ. Агрегадай 12 хайшалагшад хүбэн шэнги зөөлэхэн ноoһотой хонидые үрьдиһэндэл түргэнөөр хүтэлэн асаржа хиргана.

Хонишон нүхэр Цыренов байд лэ гээд ноoһо хайшалагшадай хажуугаар ябажа, тэдэнэй ажаллахые харана. — Танай хонидой ноoһо хиргахань бэлэхэн байна даа, бүлтанайнь ноoһон һайнаар хөөрэһэн байба. Дугар Будаевич, һанаагаа бү зобогты. Хонидойтнай ноoһые һайнаар хайшалхабди, — гэжэ хайшалагшад хонишондо хэлэнэ.

Дугар Будаевичын харууһалдаг хонид хоёр үдэр соо хайшалагдаба. Тиибэ ябашье, хонишон б[...] болоно.

— Ажалаймни дүн хэдых[...]та болоод лэ гарахань. Нёд[...]хидоо орходоо ехэ ноoһон х[...]даха ёһотой, — гэжэ ахала[...]шон аман соогоо гүбэд гэнэ.

— Танай хонидһоо ехэ но[оһо хай]шалагдаа. Дунда зэргээр [...] жэлэйхидэ орходоо хонин [...] 400—400 грамм ноoһон үл[...] хайшалагдаба. Ондоогоор [...] танай адуулдаг шэрүүбтэр [...] хонидһоотнай нэгэ-н[...] 2,8—2,8 килограмм ноoһо[н хайша]лагдаа гэжэ агрегадай нач[альник] хэлэхэдэ, Дугар Будаевич[...]райнь баяртай болобо. «Ер[...] бүри ехэ ноoһо абахын тул[а] намарһаа эхилжэ тэмсэхэб,[...] бодол нүхэр Цыреновэй [...] орожо, урма зоригынь ул[...]руулна.

Калининай нэрэмжэтэ [...] нүхэр Цыренов шэнги һайн[...]дэлдэг хонишод һүүлэй [...] шорно. Жэшээнь, хонишод [...]тов, Очиров гэгшэд адуулда[г] һоон ноoһо ехээр хайшала[...] эдэнэй адуулдаг хонид [...] үбэлжэлгын үедэ гарзалаа[гүй]. Түрүү хонишодой эршэт[э ажа]лай ашаар тус колхоз хон[...]рилхэ, ноoһо хайшалха [...] түсэбые дүүргэжэ шадаа. [...] энэ колхозой хонишод, тэр[...] нүхэр Цыренов, партиин XX [съездэй] шиидхэбэринүүдые ажал х[...]рэнь бэелүүлжэ байна.

Б. Шире[...]

Курумканай аймаг.

Шанарай түлөө шанга тэмсэл хэнэгүй

...XX съездын шиидхэбэ-
...үйлэдбэрилэн гаргадаг
...гаа шанарыень һайжа-
...үлөө саг үргэлжэ тэмсэхэ
...аһан байна. Энэ талаар
...паровозо-вагонно завод
...а боломжотой. Заводой
...ика болон машина зэм-
...үсэд хангагданхай, мэр-
...тай худэлмэришэд болон
...техническэ худэлмэри-
...бии.

...завод үйлэдбэрилэн гар-
...укциингаа түлөө түмэр
...спортын худэлмэрилэг-
...мэшье олон һайшаал
...байна. Эндэ заһабари-
...паровозууд, мүн бүтээгдэ-
...ой частьнууд олонхи
...нар муутай байдаг. За-
...уедаагдаһан голодоһотой
... тэрээнние гэршэлжэ

...булад шудхалгын цех
...ынь нүхэр Костин) «ФД»
...ровозой коллекторнүүдые
... голодоһо гаргана. Энээн
...авод ·голодоһотой дета-
...үлөө захил хэһэн пред-
...дта ехэ мүнгэ түлэнэ. Тэ-
...ИС» сериин паровозой
...ьнуудые бүтээхэдээ ехэ-
...оһо гаргадаг байна.

...түмэр дархалалгын цех-
...дай мөөрнүүдэй толнууд
...нар муутайгаар бүтээгдэ-
...үйлэдбэриин технологиин
...гдадаггүй дээрэһээ мөөр-
...ол болохо деталь хэм
...э хүрэтэрөө заһагдадаг-
...һээнь вагон хабсаралгын
...э голнууд тошыллагдажа
...аша хэгдэнэ. Хэрбээ тү-
...алалгын цехтэ үйлэдбэ-
...нологиие һайжаруулаад
...а, иимэ үлүү хүдэлмэри
... байна.

...оной мартһаа май хүрэ-
...харилсаанай министерст-
...невосточно округой тус-
...мэрилэгшэд тус цехтэ
...оннуудай хайшан гэжэ бү-
...е шэнжэлжэ, технологи-
...һан ехэхэн дутагдалнуу-
...рүүлһэн байгаа. Тэрэ гэ-
...эн саг үнгэрбэ. Теэд тү-
...алалгын цехын начальник
...устоветов, цехын техниче-
...ой начальник нүхэр Сав-
...шэд продукциин шанарые
...хха талаар хүдэлмэридөө
...хубилалта хээгүй байһаар.

...эн заводой паровозно це-
...э узелнүүдые хабсаргаха
...рилхадаа голодоһо гарга-
...элдэ муугаар заһабари-
... паровозууд урдынхиһаа
...ошороо. Жэшээнь, 1955
...уу шанартайгаар 35
... заһабарилагдаһан бай-
..., энэ жэлэй түрүү-
...хахад соо заһабарилаг-
...р 25 паровоз хангалтагүй
...баа. Тиихэдэ хэдэн паро-
...ехинаа заһабарилагдахаа
...бусаагдаа. Иимэ байдалые
...байгаад, заводой главна
...ой таһагай, техническэ

шалгалтын худэлмэрилэгшэд шухала хэмжээ абанагүй. Зам харилсаанай министерствын инспекторэй шалгахада заһабарилагдаһан паровоз бүхэндэ дунда зэргээр 48—55 элдэб жэжэ дутагдалнууд элирүүлэгдээ һэн. Гансалан энэ баримта нүхэр Андреевэй хүтэлбэрилдэг техническэ шалгалтын таһагай тон муугаар хүдэлжэ байһание гэршэлэн харуулна. Шалгалтын хүдэлмэриин муугаар табигдаһан дээрэһээ зарим цехүүдэй начальнигууд болон мастернууд продукциин шанарай түлөө һулаар тэмсэхэһээ байха, голодоһо гаргаһан ябадалые нюужархидагшье зантай. Жэшээнь, вагон хабсаралгын цехын начальнигай орлогшо нүхэр Чертенко, ахалагша мастер Влашенко гэгшэд мөөрын булын хабхагыень голодоһотойгоор бэлэдхээд, тэрэнээ захил хэгшэдтэ эльгээхые оролдоһон байна.

Хэнэйшье мэдэхээр, заводойнгоо нэрэ хүндын түлөө оролдодог коллективүүд голодоһо гаргаха ябадалые үгы хэхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэдэг. Эгээл иимээр ПВЗ-гэй түрүү цехын коллективүүд хүдэлмэрилдэг байна. Шэрэм шудхалгын, карбитна ба зэд шудхалгын цехын коллективүүд үйлэдбэридөө голодоһо гаргаха ябадалые эрид шууд усадхажа байна. Шэрэм шудхагшад хахад жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 1200 тонно шудхалаа үгэхэтээ хамта, голодоһоной гараха ябадалые үгы тооной болгоо.

Заводой түрүү цехын коллективүүдэй продукциин шанарые һайжаруулхын түлөө шанга тэмсэл гаргажа, һайн амжалта туйлажа байхадань бэшэ цехүүдтэ яахадаа иимэ байдал тохёолдоо гээшэб? Шалгатаанинь гэхэдэ, заводой главна инженер нүхэр Павленкын хүтэлбэрилдэг техническэ совет ажалай түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлхын түлөө үүсхэл оролдолго гарганагүй. Энээн тухай заводой парткомой зүблөөн, мүн цехүүдэй үйлэдбэриинше суглаанууд дээрэ хэдэн дахин хэлсэгдэһэн байбашье, болото дээрээ шухала хэмжээн абтанагүй. Нёдондо жэлдэ миин 37 түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэл шэнжэлэгдэһэн аад, барандаа үйлэдбэридэ хэрэглэгдээгүй һэн.

Цехүүдэй коллектив бүхэн үйлэдбэриингөө зүблөөн дээрэ баталан абаһан социалистическэ уялгатай. Тэрэ уялгануудаа бодото дээрэнь дүүргэхэ гээшэ коллектив бүхэнэй нангин уялга болоно. Теэд дээрэ хэлэгдэһэн цехүүдэй партийна, профсоюзна организацинууд коллективэйнгээ абаһан уялгын дүүргэлтые шалгадаггүй дээрэһээ продукциин шанар һайжарнагүй. Заводой ажахын хүтэлбэрилэгшэд ба партийна организаци шиидхэгдэхэ ёһотой энэ асуудалые хараадаа абажа, ойрын үдэрнүүдтэ зохихо хэмжээ абаха байна.

П. Чебунин.

Эхэнэрнүүд барилга хэлсэнэ

Культурно-ажаһуудалай, мүн ажахын барилганууд Кударын аймагта үргэн далайсатайгаар хэгдэжэ байна. Эндэ хаа хаанагүй нютагай барилгын материал—шулуун ехээр хэрэглэгдэнэ. Шулуугаар үнеэдэй, гахайн байранууд, бани, культбаза гэхэ мэтын барилганууд бодхоогдобо.

Урдандаа гэр байрануудые гансал модоор баридаг байхада эрэшүүл барилга дээрэ хүдэлдэг бэлэй. Харин, мүнөө колхозуудта саг үргэлжын бригадануудай гэшүүдэй хахадһаа үлүүнь эхэнэрнүүд болонхой. Гэрэй һуури табихадаа, хана бодхооходоо эхэнэрнүүд эрхим һайнаар ажаллажа, мэргэжэлтэй шулуушад болоһоноо гэршэлнэ.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Булановай даадаг барилгын звеногойхид ажалай үндэр бүтээсэ харуулна. Тус звенодо хоёр модошо дархашуул, 4 шулуушад оролсодог. Мүнөө тэдэнэр колхозой һүнэй-товарна фермын байрладаг Подвозки гэжэ газарта малай байра барижа байна.

Шулуушад Лидия Агафьева, Ксения Тараканoвская эндэ гурбадахи жэлээ хүдэлмэрилжэ байна. Тэдэнэр үдэрэйнгөө даалгабариие 140—150 процент дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: барилгашад И. Буланов, К. Тараканoвская, Л. Агафьева гэгшэд байна.

Ф. Моренецын фото ба текст.

ТАСС-эй мэдүүлгэ

Германиин Федеративна Республика дотор бүгэдэниитын сэрэгэй алба бии болгохо тухай хуули Баруун германска бундестагта һаяхан баталагдаа. Энэ хуули мүн бундесрадта һайшаагдаа.

Энээн тушаа советскэ хүтэлбэрилхы тушаалтад иигэжэ мэдүүлнэ:

Баруун Германида бүгэдэниитын сэрэгэй алба бии болгоһон ушар Европодохи политическэ байдал улам муудуулжа, германска асуудал шиидхэхэ хэрэг бүри бэрхэшээлтэй болгобо.

ФРГ-эй мүнөө байгаа хүтэлбэрилэгшэдэй тус алхам тушаа Германитай зэргэлээд байһан оронууд ехэ һэргылэмжэтэй байха болоно. Хүн түрэлтэнэй амасажа гараһан дэлхэйн хоёр дайе германска милитаристнуудай үүдхэһые тэдэнэр мартаагүй, хэзээдэшье мартахагүй юм. Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо бодото замуудые олохон оронуудай правительствонуудай бэдэржэ, өөһэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые зарим гүрэнүүдэй хороожо байһан үедэ Баруун Европо дотор эгээл ехэ арми бии болгохо арга боломжын ФРГ-дэ бии боложо байһан ушар онсо ехээр һанаа зобооно. 2 миллион хүнөөр өөрынгөө зэбсэгтэ хүсые Советскэ Союзай хорооһониинь элитэ. Зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хороохо тухай шиидхэбэринүүдые европейскэ бусад оронуудай, тэрэ тоодо Польшын, Чехословакиин, Венгриин, Болгариин, Румыниин правительствонууд абаа. Уласхоорондын түгшүүрилэй һулараһаниинь элитэ, Баруун Германида сэрэгэй алба бии болгоһоноо зүбтүүлхые һэдэжэ, «советскэ талаһаа аюулай» бии байһан хэбэртэйгээр г-н Аденауэрэй хэлэһые хэншье үнэншэхэгүй.

Национальна арадайнгаа армиие 30 мянган хүнөөр тэхэ гү, али 25 процент хороохо тухай һаяхан Германска Демократическа Республикын правительство мэдүүлээ. Тиихэ зуураа ГДР дотор сэрэгэй алба хэхэ уялга бии болгогдохогүй гэжэ тэмдэглэгдэһэн байна. Гэбэшье, Аденауэрэй правительствын баадхалгаар Баруун Германи дотор бүгэдэниитын сэрэгэй алба хэхэ хуули баталан абтаһан байха юм. Немецкэ арадай һанал хүсэлдэ харшаар энэ хуулиин абтаһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Баруун Германи доторхи социал-демократическа эгээл ехэ парти сэрэгэй алба бии болгохо тухай хуулида эсэргүүсэһэниинь элитэ. Социал-демократическа парти хадаа «дай номнохо» политикые зогсоохо, Советскэ Союз ба арадай демократиин оронуудтай ФРГ-эй харилсаае һайжаруулха гэһэн эрилтэ табина. Правительственна коалицида хабаадалсадаггүй, ФРГ-эй политическэ бусад партинууд, Баруун Германиин профсоюзна ба залуушуулай организацинууд, тэрэшэлэн германска евангелическа церквиин хүтэлбэрилэгшэд правительствын баталан абаһан хуулида мүн лэ эсэргүүсэнэ.

Бүгэдэниитын сэрэгэй алба бии болгоһон ушар Германиие нэгэдүүлхэ хэрэгые улам холодуулна гэжэ эдэ партинууд ба организацинууд нэн түрүүн мэдүүлнэ. Тэрэнэйнгээ түлөө ФРГ-эй мүнөөнэй правительство харюусаха болоно.

Барилгые болзорһоонь урид дүүргэнэ

Ажахын энэ жэлэй эхилһэнһээ хойшо Ториин аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз барилгын хүдэлмэри һайнаар ябуулна.

Эндэ барилгын хоёр бригада эмхидхэгдэнхэй. Санжажап Батуевай даадаг бригада жэлэй эхинһээ хойшо 1200 кубометр барилгын модо бэлдэбэ. Тус бригадынхид Бэлшэр, Баруун Осор гэжэ нютагуудта 800 толгой хонидой типовой байра, малшадай хоёр гэр барижа ашаглалгада оруулба.

Уляатай, Харасан нютагуудта Андрей Фёдоровой даадаг бригада 500 толгой хонидой байра, склад гэхэ мэтын барилга хэнэ.

Дархашуул Гончик Шагдуров, Матвей Абзаев, Бальнин Очиров, Цыденжап Ванааракцаев ба бусад эрхим һайнаар ажаллажа, нүхэдтөө жэшээ харуулна. Түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн дархашуулда олоһон ажалта үдэр дээрэнь үшөө 10 процент нэмэжэ үгтэдэг.

Иигэжэ Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд зургаадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй барилгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ байна.

М. Гончиков.

Бэлшээреэ һэлгүүлжэ, хонидые һайнаар адуулха хэрэгтэй

(Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон С. Э. Эрдынеевагай хөөрөөн)

Хонишоноор ажаллажа эхилһээр хоёр жэл болооб. Мүнөө үедэ бүхы бүлөөрөө—эхэ, эсэгэ хоёртоёо хамта эрьенүүдые харууһалнаб.

Манда 720 толгой нарин ба нарибтар нооһотой хонид даалгагданхай. Отарамнай Хүндын эхин гэжэ нютагта түхэреэн жэлдэ байралдаг. Эндэхи бэлшээримнай үргэн элдин, һайн ургасатай, хужартай газар юм.

Хонидоо түхэреэн жэлдэ бэлшээнэбди. Гансахан лэ үбэлэй хүйтэн, һалхи шуургатай үдэрнүүдтэ хонидөө газаагаа байлгажа, үбһэ соломоор тэжээнэбди. Тиихэдэ хэрэгтэй болохо үбһэеэ өөһэдөө Ара Зээхэй гэжэ газарта зундаа бэлдэжэ абадагбди.

Бэлшээреэ 4—5 газар болгожо таһалаад, үе үе болоод лэ тэдэнээ һэлгэжэ, ээлжээгээр хонидөө адуулнабди. Һалхитай хүйтэн үдэр ой модоной соорхойгоор, намдуу дулаан газарнуудаар бэлшээнэбди. Харин зунай халуун үдэр хонидоо үндэр һэрюун, добо болдоггой газараар адуулнабди.

Адуулжа ябахадаа хонидоо тараажа бэлшээхые оролдосхо хэрэгтэй.

Үнгэрһэн хабар үпжагай ута, хүйтэн байһан дээрэһээ ехэхэн бэрхэшээлнүүд тохёолдоо. Тиигэбэшье бидэнэр хонидоо хоролтогүйгөөр ондо оруулжа, зунай бэлшээридэ гаргажа шадаһан байнабди.

Хабар ургын гаража захалхалаар, хонидтоо тэрээниие эдюулхые оролдонобди. Юундэб гэхэдэ, ургы эдиһэн хонид дотороо үбдэдэггүй ха гэжэ бидэнэр һанадагбди.

Июнь һарын түрүүшын хахадта хонидойнгоо нооһо хайшалжа дүүргээбди. Хонин бүхэнһөө дунда зэргээр 3—3-һаа дээшэ килограмм һайн шанартай нооһо абаһан байнабди.

Мүнөө үедэ хонидоо һайнаар адуулжа, намар болотор шэгнүүрыень 18 килограммһаа доошо бэшэ болгожо, ерэхэ жэлдэ хонин бүриһөө 3,7 килограмм нооһо хайшалжа абаха зорилготойгоор ажаллажа байнаб.

В. Бадашкеев бэшэжэ абаба.

Хүдөөгэй клубай хүдэлмэри һайжараа

Һүүлэй үедэ Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн хүдөөгэй клуб хүдэлмэреэ һайжаруулжа эхилээ. Энэ клубай уранһайханай коллектив ажалшадые культурнаар хангаха талаар горьтойхон хүдэлмэри хээ. Эндэхи залуушуул дуунай, хатарай, драматическа кружогуудта эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр зүжэгүүд болон концертнүүдые бэлдэжэ, фермэнүүдтэ ошожо харуулна. Тус коллективэй уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ Ирина Козырева эдэбхитэйгээр ажаллажа, залуушуулай дунда хүндэтэй болонхой.

Хонхолойн сельсовет энэ клубай хүдэлмэриие һайжаруулха талаар оролдолго гаргана. Һаяхан сельсоведэй гүйсэдкомой үүсхэлээр 13 хүнһөө бүридэһэн клубай уранһайханай совет эмхидхэгдэбэ.

120 кубометр түлеэн бэлдэгдээд, гүйсэд шэрэгдээ. Һаяар клубай элдэб түхеэрэлгэнүүд заһабарилагдажа эхилхэнь. Дүрбэн пеэшэниинь, мүн оградань мүнөө заһабарилагдаад байна. Клубай газаагуурхи сэбэрлэгдээ.

Гэбэшье, энэ клуб соо харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд, диаграммануд үшөөл хомор байна.

И. Баженов.

Скандинавиин арадууд эб найрамдал бэхижүүлхые хүсэнэ

...ин һүүлээр Исландида пар-
...а һунгалта болоо. Ислан-
...д Америкын зэбсэгтэ хүсэ-
...өөрынгөө газар дээрэ байл-
...хүсэнэгүй, аралһаа тэдэнэй
...ошохыень эрид шууд эринэ
...рэ һунгалта бүхы дэлхэйдэ
...нуулаа. Энэ эрилтые тайл-
... харуулха зуураа, «Нью-
...аймс» газетэ июлиин 1-дэ
...мэдээсэ: «Американска сэ-
... аралһаа гаража ошохыень
...ин дуратхахые баадхаһан
... бодол Хойто-атлантическа
...бүхы 15 оронуудта элдэб
... үзэгдэнэ гэжэ ажаглагшад
...». Энэ болбол амгалан
...ргэ ошохо тухай Советскэ
...бэелүүлдэг политикын ам-
... туйлаһые гэршэлэн харуул-
... газетэ тоолоно.

...иканска газетын иигэжэ мэ-
... арсахын аргагүй байна.
...ешье, манай ороной эб
...алда дуратай политикын
...ээр Баруун тээ ниитын үзэл
...хээр хубилжа байна. Тэрэ-
...эр шэнжэтэйгээр хубилжа
...инь Скандинавиин гүрэнүү-
...шөө дээрэһээ харагдана.

...ошо жэлэй һүүл, энэ жэлэй
...ын хахад, илангаяа сканди-
... премьер-министрнүүдэй Со-
... Союзда ерээд ошоһоной
...ки һаранууд манай ороной
...рамдалда дуратай гадаадын
...ада Скандинави дотор эти-
... ябадалые баруун гүрэ-
...орюута номнолго усадхал-
...лдэг доро үнгэрөө. Энээнтэй
...уулан Советскэ Союзтай хүр-
...ной бүри һайн харилсаа тог-
... сэрэгэй ехэ гаргашануудһаа
...э хүсэл эрмэлзэл тэндэ бү-

ри ехэ болоо. «Хүйтэн дайнай» американска политика сэрэгэй ехэ гаргашануудые Скандинавиин оронуудай таргашалхыень баадхадаг байна.

Швецидэ иимэ эрмэлзэлгэнүүд нэн түрүүн ямар юумэндэ үзэгдөөб гэбэл, ороноо нейтральна байлгын замһаань хадууруулжа, баруун гүрэнүүдэй сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ дүтэ болгохоёо һэдэдэг этэгээдүүдтэ эрид шанга харюу үгэдэг ябадал харуулна. Майн тэнгээр Стокгольмдо социал-демократическа партиин XX съезд болоо. Хэнэйшье мэдэһээр, энэ парти хэдэн жэлэй туршада орон доторхи хүтэлбэрилхы парти байгаа, мүнөө «Таряашанай союз» гэдэг партитай правительственна коалицида ороод байна. Шведскэ Баруунай (консервативна) партиин гадаадын-политическэ хараа шутамда, Яльмарссон түрүүтэй энэ партиин хүтэлбэрилэ эсэргүүгээр социал-демократиин лидер премьер-министр Эрландерай хэлэһэн үгэ тус съездын онсо илтаануудай нэгэниинь болоно. Баруунай парти хэдэн жэлэй турша соо ороноо баруун гүрэнүүдтэй сэрэгэй союз хэхэ ябадал тээшэ түлхинэ. Яльмарссон хадаа Швециие ехэ аюулда оруулна», «консервативна партиин программа хадаа Швециие баруун гүрэнүүдэй хамгаалалгын системэдэ орохыень баадхана» гэжэ Яльмарссониие Эрландер зэмэлбэ гээд Рейтер агентствын стокгольмско корреспондент гэршэлэн бэшэнэ.

Яльмарссон Швециин «обороные һуладхахаяа» хүсэнэ гэһэншүүгээр социал-демократуудые зэмэлбэ. Тиихэ зуура, олонхи шведүүдэй һанал бодолые хараадаа абаха зуураа, Яльмарссон минии парти «союзуудта хабаадалсахагүй гэһэн манай (тодорхойлон хэлэбэл, шведскэ) хараа бодолһоо огто сухарина гүй» гэжэ мэдүүлбэ. Шведскэ Арадай (либерально-буржуазна) партиин удамаршадшье, тэдэнэй тоодо урдань Баруун гүрэнүүдтэй сэрэгэй хани харилсаа тогтоохын түлөө элэбхитэйгээр оролдодог байһан Бертель Олин гэгшэшье нейтральна байлгын политикые дэмжэхэ тухайгаа съезд дээрээ мэдүүлээ.

Тиимэ болохолоороо, нейтральна байлгын политикые сахин, эрид шууд бэелүүлгын тала баримталагшадай хараа бодол һүүлэй үедэ Швеци дотор бүри бата болоо. США-гэй гүрэнэй ажал-ябуулагшадай (Даллес, Никсон ба бусадай) хэдэг шанга доботолгонууд Швецидэхи энэ политикын тала баримталагшадай хараа бодолые һуларуулаагүй, харин бүри бэхижүүлһэн байха юм. Нейтральна байлга хадаа «ёһо заншалда таарахагүй, хуушарһан, холо бодолгүй хараа шугам мүн» гэжэ Даллесай һаяхан хэһэн мэдүүлгые шведскэ бүхы хэблэл буруушаан угтаа. Америкын тала баримталдаг «Гетеборгс хандельс-огшьфартстиднинг» гэжэ газетэшье хүрэтэрөө Даллесай энэ мэдүүлгые буруушаагаа.

Ороной сэрэгэй гаргашануудай улам ехэ болодог ябадалые буруушаадаг хүнүүдэй тоо олон боложо байһаниинь Швецидэхи мүнөөнэй ниитэ-политическэ оршон байдалай шухала онсо илгаань болоно. Риксдагай бүлэг депутадууд иимэ хараа бодол баримтална гэжэ уранзохёолшо Сивер Арнер гэршэлэн хэлэнэ.

Сэрэгэй гаргаша хороохо тушаа С. Арнерай тэмдэглэһэн хараа бодолые Швециин тусхайта бүлэгүүд дэмжэнэгүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Швециин правительство сэрэгэй гаргашануудые мүнөөнэйнь хэмжээндэ байлгахаяа хүсэнэ. Гэбэшье, сэрэгэй гаргашануудые хороохын түлөө байдаг һанал бодолнууд шухала баримта болоно. Энэ баримтые Швециин правительство огто тоонгүй байжа шадахагүй юм.

Советскэ Союзтай, дэлхэйн социализмын системын бусад оронуудтай худалдаа наймаанай бүри ехэ холбоо барисаа тогтоохо шухала байһые Швециин зон улам ехээр ойлгожо байна.

Нейтральна байлгын үзэл бодолые дэмжэн, ниитэ-политическэ хүсэнүүдэй эмхидэн нягтаралга, энэ орондо тохёолдоһон экономическа бэрхэшээлнүүдэй бодото шалтагаануудые бүри һайнаар ойлгожо байһан ябадал, Зүүн гүрэнүүдтэй худалдаа наймаа хэхэ хэрэгтэ бүри зүбөөр хандалга — Швеци дотор һүүлэй үедэ боложо байгаа зарим хубилалтануудай бодото удхань эгээл иимэ байна. Эдэ хубилалтанууд уласхоорондын түгшүүрилэй һулараһанай, «хүйтэн дай» номногшодой антисоветскэ хорото номнолгын буураһанай ашаар туйлагдаа. Швециин национальна интерестэй тааралдадаг эдэ хубилалтанууд уласхоорондын оршон байдалай улам һайжарха тудам ехэ боложо байха байна гэжэ Стокгольмын хэблэл зүбөөр тоолоно.

Норвеги ба Дани дотор мүн лэ ехэ хубилалтанууд боложо байна.

Норвеги дотор бии болоһон шэнэ һанал бодолой үг удхые публицист Карл Кейльхау гэгшэ «Дагбладет» газетэ дотор, Агнар Эвербё гэгшэ «Верденс ганг» газетэ дотор һаяхан элишэлэн харуулаа. Уласхоорондын түгшүүрилэй һуларжа байгаа мүнөөнэй оршон байдалда Норвеги Баруун гүрэнүүдэй сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ хабаадалсаха тухай асуудалые тон ондоогоор хаража үзэхэ, өөрыгөө хариин хамаархалгаһаа абарха ёһотой байгаа гэһэн тобшолол авторнууд хоюулаа хээ.

Норвегидэхи американска дипломадуудай гаргадаг аашаа зангынь энэ орон дотор Америкэдэ харша үзэл бодолой бүри ехэ бололгодо туһална. Ослодо байдаг американска посольствын политическэ таһатай хүтэлбэрилэгшэ майн һүүлээр «Венстре» гэһэн норвежскэ буржуазна либеральна партиин генеральна секретарьтай уулзажа, партиин съездэ ажаглагшаяа эльгээхэ хүсэлтэй байһанаа мэдүүлээ һэн. Американецын хэһэн дурадхал угаа ехэ зэбүүрхэл үүдхээ.

Норвегиин тусхайта бүлэгүүд, нэн түрүүн Хүдэлмэришэнэй хүтэлбэрилхы партиин ехэ тушаалда байдаг түлөөлэгшэд антиамериканска ба антиатлантическа тэмсэлые дэмжэнэгүй. Зүгөөр, К. Кейльхау, А. Эвербё гэгшэдэй, «Дагбладет» газетын һанал бодол хүдэлмэришэнэй партиин зэргэдэ улам гүнзэгыгөөр нэбтэрэн ороно. Энэ партиин залуушуулай организациин «Фрит слаг» гэжэ газетэ НАТО-һаа Норвегиин гарахые эриһэн статья июньдэ толилоо һэн.

Энээнтэй нэгэн хамта Советскэ Союзтай экономическа болон культурна харилсаа холбоо бэхижүүлхэ эрмэлзэл орон дотор бүри ехэ болоно. Советскэ Союзай политикын бүри һайнаар ойлгогдодог боложо байһые Норвегиин мэдээжэ юрист Карл Бонневи тэмдэглэнэ.

—«СССР шэнэ дайн сэрэгые зайсуулхые хүсэнэ гэжэ Финн Му гэгшын (стортингын гадаадын политическэ комитедэй түрүүлэгшэ—П. Р.) бэшэһэниие бидэнэй олонхимнай зүбшөөнгүй байжа шадахагүй» гэжэ Карл Бонневи «Верденс ганг» газетэдэ июлиин 2-то бэшэһэн байна.

Мүн Дани доторшье политическэ тиимэ үзэл һанал улам ехэ болоно. Сэрэгэй бюджедэй гаргашануудые 50 миллион кроноор хороохо тухай финансова комиссиин һаяхан гаргаһан шиидхэбэри энээниие гэршэлэн харуулна. Энэ хадаа һүүлэй жэлнүүдтэ сэрэгэй гаргашануудай угаа ехэ байһан ябадалда эсэргүүгээр Даниин парламентска органой сэхэ тэмсэһэн түрүүшын ушар болоно. «Зүүн тээһээ дайн сэрэгэй» аюулай гараха ябадалда мүнөө Дани дотор «хэншье этигэнэгүй», «эбсэгтэ хүсэнүүдые ехэ болгоо һаа, хүсэ хэрэгсэлнүүдээ дэмы хооһоор гартаһан ябадал болохо байгаа» гэжэ һаяхан Копенгагенда болоһон митинг дээрэ Даниин Радикальна партиие толгойлогшо Йоргенсен тэмдэглээ.

Советско-датска худалдаа наймаанай хэлсээнүүдэй амжалтатайгаар дүүрэһэниие ниитэ зоной дэмжэһэн ушар Дани дотор шэнэ үзэл бодолой бии болоһоной шухала баримта мүн.

Даниин премьер-министр Хансен уласхоорондын байдалые тодорхойлон харуулха зуураа иигэжэ хэлээ: «Манай үе саг уласхоорондын удхашанартай событинуудаар баян байна. Ямаршьеб шэнэ юумэ хүгжэжэ байна». Скандинавиин ушар байдалда энэ «ямаршьеб шэнэ юумэнэй» гол шэнжэнь гэхэдэ, шведүүд, датчанууд, норвежецүүд, исландецууд үнэхөөрөө бэеэ дааһан политика бэелүүлхэ шухала гэжэ ойлгохоһоо гадна, энэ талаар бодото алхамуудые хэжэ байна.

Скандинавиин арадууд эб найрамдал бэхижүүлхые, экономическа дэбжэлтэ туйлахые хүсэнэ. Энээнэй тула тэдэнэр, Зүүн тээхи эгээн дүтынгөө хүршэ болохо Советскэ Союзтай хани ёһоной харилсаа холбоогоо хүгжөөхэеэ оролдоно.

П. РЫСАКОВ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ГЕРМАНИИЕ НЭГЭДҮҮЛХЭ ГАНСАЛ ЗҮБ ЗАМ

Советскэ Союзай ба Германска Демократическа Республикын Правительственна делегацинуудай московско хэлсээнүүд уласхоорондын һүүлэй үеын эгээл ехэ событи мүн. Советскэ хүнүүд, тэрэшэлэн ГДР-эй хүн зон эдэ хэлсээнүүдэй дүнгүүдые туйлай ехэ баясхалантайгаар угтаба. Эдэ хэлсээнүүд хоёр оронуудай хоорондохи хани барисаае, аһадүүгэй холбоое саашадань үргэдхэхэ, Германска Демократическа Республикын экономикые хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөхэ, хүн зонойнь ажана байдалые улам һайжаруулха арга боломжо нээжэ үгэнэ.

Эрхэ сүлөөтэй, эб найрамдалда дуратай демократическа гүрэн болгон, Германиин национальна нэгэдэлые һэргээхэ хэрэгтэ бүхы хэмжээгээр туһалха нэгэн адли һанал эрмэлзэлгэтэй байһанаа хоёр правительствонууд хамтынгаа мэдүүлгэнүүд дотор тэмдэглээ. Гэхэ зуура, германска гүрэн байгуулха ябадал—германска арадай өөһэдэйнь хэрэг мүн, германска хоёр гүрэнүүдэй правительствонуудай хоорондо сэхэ хэлсээ хэжэ, Германиин нэгэдэл туйлаха гансахан лэ зүб зам бии гэжэ Советскэ Союзай ба ГДР-эй гүрэнэй ажал-ябуулагшад дахинаа тэмдэглэбэ.

Энэ тон зүб юумые арсадаг хүнүүд бодото байдалые, жэшээнь, германска хоёр гүрэнэй бии байһан ушарые хараадаа абаха хүсэлэнгүй байна. Гэхэтэй хамта, Баруун Германиин засагаархид лэ иимэ хараа баримтатай байха юм.

Бонноо мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, Аденауэрэй правительство болбол ГДР-эй правительствотай хэлсээ хэхэеэ «эрид арсана». Зүүн Германитай хэлсээ хэхэеэ арсаха зуураа, Баруун Германиин правительство германска асуудалые шиидхэхэ «шэнэ замуудые» баруун гурбан гүрэнүүдтэй хамтадаа бэдэрхэ юм гэжэ пресс-конференци дээрэ баруун германска захиргаанай хэблэлэй хүтэлбэрилэгшэ фон Эккарт мэдүүлбэ.

Эккартын хэлэһэнэй ёһоор, Баруун Германи агууехэ дүрбэн гүрэнүүдтэ һаяшагаар ното эльгээжэ, Германиие нэгэдүүлхэ уялгатай тэдэнэй байһые һануулха, нэгэдэлэй «шэнэ арга» олохыень дурадхаха юм. Германска Демократическа Республикын бии байһые тоодоггүй байһан Боннско правительствын немецкэ арад зониие хабаадуулхагүй «нэгэдэл» хүсэдэг зангаараа байһаниинь ойлгосотой.

Энэ юун гэһэн удхатайб гэхэдэ, германска асуудал шиидхэхэ хэрэгые зорюута мухардуулһан ябадал болоно.

Боннско правительствын иимэ хараа бодолые шүүмжэлхэ зурдаа, Баруун Германиин олохон газетэнүүд, ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд Германиие нэгэдүүлхэ түсэб Аденауэрэй правительствын өөрһөө дурадхадаггүй байһандань ехэтэ дураа гутана. Зарим газетэнүүдэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, энэ ушар юу харуулнаб гэхэдэ, Германска гүрэнэй хоёр боложо һалаһан ябадалые саашань хэтэрүүлхэ хүсэлэнтэй байһан баруун гүрэнүүдһээ, нэн түрүүн США-һаа Германиин Федеративна Республикын зонхилхы нюурнуудай дулдыдадаг байһые харуулна. Гэхэтэй хамта, Боннско правительствын бэелүүлжэ байгаа хэмжээ-ябуулганууд Германиие нэгэдүүлхэ арга боломжые улам холодуулжа байһаниинь тон элитэ.

Баруун Германида бүгэдэниитын сэрэгэй уялга бии болгоһон, сэрэгэй байдалда ороноо улам түргэнөөр милитаризацилжа байһан ушар германска арадай национальна асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ ехэ бэрхэшээл тохёолдуулна, Германи дотор, бүтэдэ дээрэнь Европо дотор политическэ байдал һулаpуулха ябадалда һаад ушаруулна. Зүүн болон Баруун Германи дотор зэбсэгтэ хүсэнүүдые хизаарлаха тухай, Германиин территори дээрэ атомна зэбсэг барижа байха ушарые хорихо тухай ГДР-эй правительствын дурадхалнуудые Аденауэрэй правительство үсэд буруушааһан зангаараа. Аденауэрэй правительство арадайнгаа армиин тооe хороохо талаар ГДР-эй гаргаһан үүсхэлые тооногүй, Германиин хоёр хубиин хоорондо бэе бэеэ ойлгосолдодог болохо тээшэ Германска Демократическа Республикын зорюулан абаһан бусад хэмжээ-ябуулгануудһаа арсана.

Дайн сэрэгтэ бэлэдхэхэ политика Баруун Германи доторшье дэмжэгдэнэгүй. Дайн сэрэгтэ бэлэдхэхэ ябадалда Баруун Германиин үргэн ниитэ хүн зон эсэргүүсэнэ. Социал-демократическа партиин һаяхан Мюнхендэ болоһон съезд бүгэдэниитын сэрэгэй уялга тухай хуулиие эрид буруушаагаа, зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо асуудал шиидхэлгэдэ энэ хуули, һаад ушаруулна гэжэ мэдүүлээ. Советскэ Союзтай харилсаануудаа һайжаруулха, социалистическэ оронуудтай политическэ ба худалдаа наймаанай холбоо барисаа һайжаруулха, уласхоорондын түгшүүрилые һулаpуулгада зорюулагдан бүхы хэмжээ-ябуулгануудые дэмжэхэ шухала гэжэ съезд заагаа.

Зүгөөр ФРГ ба ГДР хоёрой харилсаануудые һайжаруулха, тэдэнэй хоорондо хэлсээ туйлаха ябадалые социал-демократическа партиин хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад буруушаана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ ушарые хариин хархис хэблэл ехэ баяртайгаар тэмдэглэнэ, СДПГ ба боннско правительство хоёр нэгэн адли һанал бодолтой гэжэ байгаад бэшэнэ. Гэхэ зуура, СДПГ-эй хүтэлбэрилэгшэдэй хараа бодол жиирэй социал-демокрадуудай һанал бодол хоёр огто адли бэшэ бшуу. ГДР-тэй холбоо барисаагаа һайжаруулха, Германиин хоёр талануудые бэе бэедэнь дүтэлүүлхэ гэһэн абяанууд социал-демократическа партиин организацинуудта улам улам соностодог боложо байна. Иимэ һанал бодолой улам шангадаха байһаниинь дамжаггүй, юуб гэхэдэ, хэлсээ хэхэ гээшэл мүнөө байгаа мухардалгаһаа гараха гансал зүб арга мүн гэжэ баруун Германи дотор хүнүүд улам ойлгодог боложо байна.

Баруун Германиин хэблэл ГДР-тэ үгтэдэг советскэ экономическа туһаламжада ехэ анхаралаа хандуулна. Экономическа талаараа Германска Демократическа Республикын түргэнөөр хүгжэхэ ушар «Германи доторой мүрысөөндэ» бэеэ харуулха арга тэрээндэ олгохонь гээшэ ха гэжэ «Ди Вельт» газетэ айнгираар бэшэнэ.

Зүгөөр энээниие арсажа яажа болохоб. Советскэ туһаламжын удхашанарые Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр Отто Гротеволь тон эли тодоор харуулаа. ГДР-эй правительственна делегациин хүндэлэлдэ Н. А. Булганинай хэһэн уулзалга дээрэ тэрэ иигэжэ мэдүүлээ: «Энэ туһаламжа социализм байгуулгын замаар амжалтатайгаар дабшаха хэрэгтэмнай туһалха. Энэ туһаламжа Баруун Германитай хэлсээ хэхэ арга боломжо манда олгохо, социализмын булюу һайн байһые бүхы германска арад зондо харуулжа үгэхэ».

ЯПОНИДО БОЛОҺОН ҺУНГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ

Японидо советнигүүдэй палатада (парламентын дээдэ палата) болоһон һунгалтын дүнгүүд Вашингтондохи зонхилхы нюурнуудые ехэ абиртуулба. Засаг барижа байгаа либерально-демократическа парти парламентска мандат нэмэжэ абажа, байдалаа бэхижүүлхэ бэзэ гэжэ тэдэнэр найдаһан байгаа. Гэхэ зуура, һунгалтын үедэ либеральна демократическа парти шэнэ мандат нэмэжэ абахаһаа байтагай, харин палатада нэгэ һууряа алдажархёо. Харин оппозиционно эгээн ехэ парти — социалистическэ парти 13 мандат нэмэжэ абажа, советнигүүдэй палатада 81 депутадтай болобо. Японии Коммунистическэ парти тус палатада хоёр кандидадаа (энээнһээ урда тээ нэгэ байһан юм) оруулаа. Үлөөшэ мандадууд бусад партинуудай ба бүлэглэлнүүдэй хоорондо хубаагдаа.

Эдэ дүнгүүд США-гэй зонхилхы нюурнуудые юугээрээ айлганаб? Энэ асуудалда Ассошиэйтед Пресс агентствын вашингтонско корреспондент сэхэ харюусана. Советнигүүдэй палатада голосуудай гурбанай хоёр хубигүй байжа, «Японии консервативна партинууд ороноо һаяын үдэрнүүдтэ шэнэдхэн зэбсэглэжэ бирахагүйнь ха» гэжэ вашингтонойхид абиртуушаг байна гээд тэрэ мэдүүлнэ. Ороноо шэнэдхэн зэбсэгжэлгын тала баригшад конституцяа шэнээр хаража үзэхэ аргагүй байна. Японииe гүйсэд шэнэдхэн зэбсэглэхэ арга харин мүнөө байгаа конституци олгодоггүй юм.

Һунгалтын һүүлээр тохёолдоһон иимэ байдал США-гэй тусхайта нюурнуудай һанал эрмэлзэлгэдэ эрид харша байна. Японииe шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ мүнгэ зөөри Холбоото Штадуудай гамнадаггүй байһаниинь элитэ. Токийско радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, японско хуурай газарай сэрэгүүдые зэбсэгжүүлгэдэ һүүлэй зургаан жэлэй туршада США 700 миллион доллар гаргашалаад байна. Июлиин 1-һээ эхилһэн финансова шэнэ жэлэй туршада 400 миллион доллар хэмжээтэй американска сэрэгэй туһаламжа Японидо үгэгдэхөөр хараалагданхай. Энэ мүнгэ зөөри уһан-сэрэгэй, агаарай сэрэгэй хүсэнүүдые шангадхаха, тэрэшэлэн японско армиие шэнэ зүйлэй зэбсэгээр хангаха хэрэгтэ зорюулагдаха юм. Сэрэгэй туһаламжа Японидо үшөөл ехээр үзүүлхэ США-гэй хүсэлтэй байһан тухай мэдээсэл японско үргэн ниитэ арад зоной дунда тон ехээр буруушаагдана. Холбоото Штадууд «хэрэгтэй болоһон үедөө» японо-американска «аюулгүйн байдалай пактын» үндэһөөр Япони дотор 100 жэлэй туршада сэрэгэй базануудые эдэлхэ эрхэтэй гэжэ США-гэй оборонын министерствын түлөөлэгшэдэй һаяхан конгресстэ мэдүүлһэндэ Японии ниитэ хүн зон тон ехээр дураа гутаа. «Майници» газетэ энэ мэдүүлгые эрид хурсаар шүүмжэлнэ, «японско арад зон американска сэрэгүүдые оронһоо гаргаха тус пактые һэлгэхэ хүсэлэнтэй» гэжэ тэмдэглэнэ.

Советнигүүдэй палатада болоһон һунгалтын дүнгүүдһээ гадна, мүн Окинава арал дээрэ американска сэрэгэй базануудые үгы хэхын түлөө Японидо дэлгэрһэн олониитын хүдэлөөгөөр дээрэ дурсагдааша газетын тобшолол мүн лэ тодорхойлогдоно. Базануудаа үргэдхэхэ зорилгоор США-гэй сэрэгэй засагаархид энэ дээрэхи хүн зоной газар буляана, гэр байрыень эбдэнэ, элдэб хүсэрхэлгэ гаргана. Энэ хуули буса ябадалда эсэргүүсэн, Японии олониитэ хүн зон Япониhоо американска сэрэгүүдые гаргаха гэһэн эрилтэ хэзээ хэзээнэйхиһээ эрид шангаар табина.

Дайн сэрэгэй бэлэдхэлдэ огто дурагүй байһан японско арад зоной һанал бодол советнигүүдэй палатын һунгалтын дүнгүүдтэ элитэ ехэ нүлөө үзүүлээ. Зүгөөр һунгалтын үедэ зүүнэй партинуудай туйлаһан амжалтые ганса энэшье тодорхойлоо бэшэ.

Японии социалистическэ ба коммунистическэ партинууд Советскэ Союзтай харилсаагаа һайжаруулхын түлөө, СССР-тэй, Хитадтай, арадай демократиин бусад оронуудтай худалдаа наймаанай харилсаа хүгжөөхын түлөө эдэбхитэйгээр оролдодог байгаа, мүнөөшье оролдоно. Тиидэг һэн тула тэдэнэр оронойнгоо үргэн ниитэ арад зондо дэмжэгдэнэ. Энэ ушарые советнигүүдэй палатада болоһон һунгалтын дүнгүүдһээ гадна, мүн хэдэ хэдэн бусадшье баримтанууд тодорхойлон харуулна. Һаяхан, жэшээнь, Майздуру городто Японии 36 городуудай ажалшадай түлөөлэгшэдэй ехэ митинг болоо. Советскэ Союзтай дипломатическа харилсаагаа түргэнөөр һэргээхэ, СССР-тэй ба Хитадай Арадай Республикатай худалдаа наймаа Японии эрхилхэ ябадалые хизаарладаг ушарые үгы хэхэ, тэрэшэлэн Корейскэ Арадай-Демократическа Республикатай худалдаа наймаа хэдэг болохо гэһэн эрилтэ митингдэ хабаадагшад табиһан байна.

Атомна ба водородно зэбсэг хорихын, тэрэниие туршалга зогсоохын түлөө японско үргэн ниитэ арад зоной дунда улам ургажа байгаа хүдэлөөн һунгалтада ехэ нүлөө үзүүлээ. Энэ тон шухала асуудалаар Советскэ Союзай ба Японии арад зоной нэгэн адли һанал бодолтой байһые СССР-эй Верховно Совет һаяхан боложо үнгэрһэн сесси дээрээ ехэ баясхалантайгар тэмдэглээд, атомна зэбсэг хорихын түлөө, тэрэниие туршаха ябадал зогсоохын түлөө арюун нангин тэмсэл хэжэ байһан хоёр ороной хараа бодол бусад гүрэнүүдэй парламентнуудта эдэбхитэйгээр дэмжэгдэхэ бэзэ гэжэ найдаһан байна.

Эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө, эб найрамдалай ба бусад арадуудтай хани холбоотой байхын түлөө японско арад зоной эрид шиидэнги байһые Японидо болоһон һунгалта эли тодоор харуулба.

Д. БОЧАРОВ.

ФНРЮ-гэй Президентын, Египетскэ республикын Президентын ба Индиин Премьер-министрэй хамтын мэдүүлгэ

БЕЛГРАД. Бриони арал дээрэ болоһон хэлсээн тухай Югославиин Арадай Федеративна Республикын Президентын, Египетскэ республикын Президент ба Индиин Премьер-министрын хамтын Мэдүүлгые ТАНЮГ агентство июлиин 20-до дамжуулаа.

Мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Гурбан правительствын хүтэлбэрилэгшэд уласхоорондын байдалай хүгжэлтые зүбшэн хэлсэхэдээ, «уласхоорондын шанга байдалые һулаpуулгада оронуудайнгаа ябуулдаг политикын зарим зэргээр туһалһые хангангяар тэмдэглээ.

Һүүлэй үедэ элдэб оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо байгуулагдаһан холбоо барисаан ба хэлсээнүүд үгэеэ бүри һайнаар ойлголсолгодо, мүн амгалан тайбанаар зэргэ оршон байха ёһо гуримые бүри ехээр мэдэрэлгэдэ туһалаа гэжэ тэмдэглэхэ зурдаа, иимэ холбоо барисаа байгуулгые болон һанамжануудаа мэдэлсэжэ байлгые саашадань бүри урматайгаар үргэлжэлүүлхэ шухала гэжэ гурбан правительствын хүтэлбэрилэгшэд тоолоо.

Бандунгска конференциин зохёоһон гол ёһые мэдэрдэг байһанаа хэлсээндэ хабаадагшад баталан мэдүүлээ. Мэдүүлгэ соо хэлэгдэһэнэй ёһоор тэдэнэр эдэ гол ёһонуудые хододоо баримталдаг байһан тухайгаа элишэлэн мэдүүлһэн байна.

Мэдүүлгэ соонь иигэжэ онсо тэмдэглэгдэнэ. Оронууд бүлэглэл боложо хубаараад байхадаа эб найрамдалые хангажа шадахагүй. Аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха эрмэлзэлгээр, тэрэшэлэн нэгэ орониие нүгөөдэ ороной эзэрхэн байдаг ябадалые зогсоолгоор уласхоорондын оршон байдалда эб найрамдал хангажа болохо байна.

Буу зэбсэг хуряаха талаар урагшатай хэлсээ хэлгэ хадаа арсалдаанууд боложо магад гэжэ һэргылэн түбэгшөөхэ ябадалые бага болгохо шухала ушар болоно гэжэ хэлсээндэ хабаадагшад мэдүүлээ. Хамагай түрүүндэ атомна ба термоядерна зэбсэг тушаа, юрын буу зэбсэг тушаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин гэшүүдэй дунда хэлсээ туйлаха, иимэ хэлсээнүүдые дүүргэлгын хойноһоо зохихо хиналта тогтоохо шухала. Хүн зониие олоор хюдадаг зэбсэгүүдые туршалга хэхыншье тулада хэрэглэжэ болохогүй, атомна зүйлнүүд имагтал амгалан ажалда хэрэглэгдэхэ зэргэтэй; тэрэниие сэрэгэй хэрэгтэ ашаглалга хоригдохо ёһотой. Атомай хүсые амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар хүсэд тэгшэ эрхэтэй уласхоорондын харилсан ажаллалга бэелүүлхые гурбан правительствын хүтэлбэрилэгшэд хүсэнэ гэжэ Мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Уласхоорондын экономическа ба финансова харилсан ажаллалгын ехэ удхашанартай байһан тухай Мэдүүлгэ соо заагдана. Уласхоорондын худалдаа наймаа һайнаар хүгжөөхэ ба үргэдхэхэ ябадалда үзүүлэгдэдэг хорилто болон һаад бэрхэшээлнүүдые зайсуулхые хүсэдэг байһан тухайгаа хэлсээндэ хабаадагшад элишэлэн мэдүүлээ.

Дальна Востогой асуудалнууд Хитадай Арадай Республикын хүсэдөөр хабаадалсалгагүйгөөр хангалтатайгаар шиидхэгдэхэгүй гэжэ Мэдүүлгэ соо онсо тэмдэглэгдэнэ. Хитадай Арадай Республика Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида түлөөлэгдэхэ зэргэтэй гэжэ гурбан правительствын хүтэлбэрилэгшэд тоолоно. Организациин Уставай ёһоор абтажа болохоор аад, энээн тухай асуудал табиһан бүхы оронууд Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида мүн лэ абтаха ёһотой гэжэ тэдэнэр тоолоно.

Германска асуудал тухай хэлсээндэ хабаадагшад иигэжэ мэдүүлээ. Немецкэ арадай хүсэдэгэй ёһоор хэгдэһэн эбэй хэлсээгээр энэ шухала асуудал шиидхэгдэхэ ёһотой.

Дунда Востогой асуудалнуудые хамаатай арадуудай дура хүсэлдэ үндэһэлэн, тэдэнэй хуулита экономическа интересүүдые хараадаа абан шиидхэхэ хэрэгтэй гэжэ Мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

Алжирска арадай эрхэ сүлөөтэй болохые эрмэлзэжэ байһанда талархажа байһан тухайгаа хэлсээндэ хабаадагшад элишэлэн мэдүүлээ. Буудалдаа зогсоолго ба хамаатай талануудай хоорондо хэлсээ хэлгэ алжирска асуудалые эбэй ёһоор шиидхэлгэдэ хүргэхэ ёһотой гэжэ Мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Үнэн һайн сэдьхэлһээ тэсэмгэйгээр хэлсээ хэжэ эб найрамдалай асуудалнуудые дам дам саашань шиидхэжэ болохо байна гэжэ гурбан гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд ойлгоно. Амгалан байдал хангаха оршон байдал тогтоохын тулада бүхы хүсэлэл оролдолгоёо гаргаха, Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставай гол ёһо баримталан ябуулга хэхэ шухала гэжэ тэдэнэр тоолоно.

Польшодо гэр байра олоор баригдана

Варшаваһаа июлиин 19-дэ абтаһан мэдээнэй ёһоор ороной һэргэн бадаралгын национальна һайндэртэ бэлэдхэл бүхы Польша дотор боложо байнхай. Национальна һайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулагдан дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсогшодой ажалай шэнэ амжалтануудые туйлажа байһан тухай мэдээсэлнүүд ороной элдэб районууд болон городуудһаа столицада абтана. Варшавын, Гданьскын, Познаниин, Силезиин барилгашад ажалшадта эрхим һайн бэлэгүүдые үгөө. Һайндэрэй урда тээгүүр хүдэлмэришэд ба албахаагшадта 25 мянга үлүүтэй байрын шэнэ комнатанууд үгтөө.

Арадай-демократическа Польшодо хэгдэжэ байһан гэр байрын барилга ажалшад тухай арадай правительствын саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргажа байдагые эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ. Үнгэрһэн шэнэ 5 жэлэй үедэ орон дотор 1 миллион 500 мянга гаран байрын шэнэ комнатанууд баригдаа.

Мүнөө Польшодо 300 гаран городууд болон промышленна центрнүүдтэ гэр байрын барилга хэгдэжэ байнхай. Польско столица Варшавада угаа ехэ барилга хэгдэнэ. Эндэ гэр байрын байшангуудтай 20 гаран район шэнээр байгуулагдажа байнхай. Дээдэ ба Доодо Силезидэ, тэрэшэлэн Балтиин далайн эрье шадарай городуудта гэр байрын барилга үргэнөөр хэгдэнэ. (ТАСС).

Аргентинэдэхи байдал тушаа

БУЭНОС-АЙРЕС, июлиин 21. (ТАСС). 1957 оной һүүл багта бүгэдэниитын һунгалта үнгэргэхэ хүсэлэнтэй правительствын байһан тухай Аргентинын саг зуурын президент генерал Арамбуру гэгшын мэдүүлгэ тушаа ехэ үгэ хүүр гартана.

Һунгалта үнгэргэхэ тусхай саг правительствын хараалһые политическэ партинууд нэн түрүүн һайшаана. «Орон дотороо политическэ түгшүүрилые һулаpуулха» хэрэгтэ правительствын шиидхэбэри туһална гэжэ радикальна партиин национальна комитедэй түрүүлэгшэ Фрондиси мэдүүлнэ.

Аргентинын коммунистическэ партиин хараа бодолые тодорхойлхо зуураа, компартиин орган «Нуэстра палабра» газетэ хадаа орон дотороо демократическа бата правительство байгуулха талаар саг зуурын правительствын политическэ түсэб хангалтагүй байна гэжэ тоолоно. Правительствын хараалһан саг урид бүгэдэниитын һунгалта үнгэргэгдэхэ зэргэтэй гэжэ энэ газетэ тоолоно. Һунгалта удааруулагдаа хадаа правительство, зэбсэгтэ хүсэнүүд, консультативна хунт дотор бии байгаа зүрилдөөнүүдые улам хурсадуулжа болохо байна.

Һунгалта үнгэргэхэ хэрэг мүнөө засагаа барижа байгаа сэрэгэй хунтда бэшэ, харин демократическа үргэн коалицида түшэглэһэн правительствода даалгагдаха зэргэтэй гэжэ «Нуэстра палабра» тоолоно.

Египедые США-гэй баадхаһан ябадалые Англи дэмжэбэ

ЛОНДОН, июлиин 21. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Асуанска плотина барилгада 14 миллион доллар хэмжээнэй урьһаламжа Египедтэ үгэхэ гэһэн дурадхалаа английска правительство гэдэргэнь абаха гэжэ шиидээ гээд үсэгэлдэр Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ мэдээсээ. Агентствын хэлэһэнэй ёһоор, баһа иимэ шиидхэбэри Холбоото Штадуудай абаһаар нэгэ хэды час үнгэрөөд байтарнь энэ мэдүүлгэ хэгдээ.

Англо-американска энэ шиидхэбэриин гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, Египедэй правительствын бэеэ дааһан политикада дураа гутаһан ябадал мүн байһаниинь Рейтер агентствын мэдээсэлнүүдһээ харагдана.

Английска сүүдэй шиидхэбэри

ЛОНДОН, июлиин 20. (ТАСС). Лидсһээ (Англи) Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, англичаниниие алаһанайнь түлөө американска летчик Дж. Джордан гэгшые саазалха гэһэн шиидхэбэри английска сүүд гаргаба.

Агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Лицс городой нэгэ кафе дотор англичаниниие Джордан алаһан байна.

Болгарида комбайн бүтээлгэ

Русе городтохи Георгий Димитровэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын машина бүтээлгын завод хоёр жэлэй саада тээ тарянай прицепной комбайнуудые олоор бүтээн гаргадаг болоо һэн. Июлиин 18-да заводой коллектив ехэ илалта туйлаһанаа тэмдэглээ. Энэ үдэр хабсаралгын цехһээ «Дмитировец-6» маркын мянгадахи комбайна гараба. Энэ жэлһээ эхилэн комбайнуудые хариин оронуудта худалдадаг болоо. Бүри һаяхан Румынида болон Хитадай Арадай Республикада 50 комбайн эльгээгдээ. Заводой коллектив кукуруза хуряадаг комбайнуудые олоор бүтээн гаргадаг боложо байна.

(ТАСС).

М. Н. БА…

Бурят-Монголой АС… ажахын элитэ мэргэж… Монголой зооветерина… дай директорые һ… научна хүдэлмэриин … шо, КПСС-эй гэшүүн, …

МИХАИЛ НИКО… БАЛКОВ…

удаан саг соо хүндөөр… уламжалан 1956 оной … наһа бараба.

Михаил Николаевич … Иркутска областиин Б… ной Бохан нютагта үгы… най бүлэдэ түрэһэн ю… дээдэ шатын эхин учи… һэнэй ба Иркутска … институдта хоёр жэл … найшгаа һүүлээр, тэр… 1929 он хүрэтэр ВЛК… мой ба обкомой … ВКП(б)-тэй Баргаж… мой секретаряар … лөөд, удаань мях… ажалай Московско … партиин уряалаар … гэн болон ошожо, … гаа. Институдые 1932 … жэ, дээдэ мэргэжэлтэ… гэһэн нэрэзэргэтэй … һүүлээр Михаил Нико… публикын хүдөө ажах… ствын главна зоотехни… сэдкомой түрүүлэгшэ… эй Хүдөө ажахын мин… рят-Монголой малаж… гын станциин директо… 9 жэлдэ Бурят-Монго… ринарна институдта …

Михаил Николаевич … эбэртэ бодо малай үү… руулха тушаа … лэлгын хүдэлмэри ре… тор түрүүлжэ хэг… юм. Тэрэ хадаа … хыда ехэ удхашана… үнэтэ научна хүдэлмэ… рят-Монголой нюта… малай бии болоһо… хүгжэһэн ба тэдэниие … дань һайжаруулха тух… раата олон жэлэйнгээ … дүн гаргаа, һүүлшын… мэрние тэрэ хэблэлдэ … Докторско диссертаци… ладаа энэ хүдэлмэрийн … элитэ мэргэжэлтэдэй …

Наукын түйлалтануу… түрүүшүүлхэй дүй дурш… оно үйлэдбэридэ дэлгэ… далнуудаар Михаил … ехэ, үрэтэй ажал хү…

Тэрэ районно … ветскэ оргаанууд нэгэ… гагдадаг байһ… лаевич БМАССР-эй Ве… дэй депутат, КПСС-эй … голой обкомой ба Ула… комой гэшүүн байһан …

Михаил Николаеви… ВОЙ һаруул һайхан д… дэнэй сээжэ зүрхэндэ … дуугдажа ябахал.

Бадмацыренов С. …
Н. В., Болсохоев Д. …
М. Н., Васильев К. А., …
Н. С., Дубровский В., …
Ч. Д., Иванов П. …
М. С., Ильин М. П., …
Коркин. М. Н., Косар…
Ламкин С. И., Мачу…
Миронов Н. Б., Му…
Овчинников П. А., О…
Продайвода К. М., …
В. В., Пилданов Р. П., …
Р. С., Спирюков И. …
В. Я., Тюменцев В. Д., …
А. Г., Филиппов В. Р., …
И. А., Хамаганов И. …
А. У., Червяков Д. Г., …
В. И., Эрдынеев Ц. Д. …

Редакто…
О. П…

Бурят-Монголой зоо… на институтай дирекци… ба ниитын организаци… тудай директоры орл… ажалай кафедрые даа… Михаил Николаевич … ВАЙ удаан саг соо х… шэлһэнһөө уламжалан … июлиин 21-дэ сагһаа … барһан тухайһа гүнзг… лалтагаар мэдээсэжэ … һа барагшын гэр бүлэ… налалаа мэдүүлнэ.

Институдай актова з… (Каландарашвилиин … июлиин 24-дэ үдэрэй 4 … дэлүүлэгдэхэ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и пропаган… культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00821. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак.